

**Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje**

**Charles University in Prague, Faculty of Science
Department of Social Geography and Regional Development**

Doktorský studijní program: Regionální a politická geografie (P1308)
Ph.D. study program: Regional and Political Geography (P1308)

Autoreferát disertační práce
Summary of the Ph.D. Thesis

Geografické aspekty aktivit nevládních organizací a občanských iniciativ v Česku - lokální
a regionální úroveň na příkladu Libereckého kraje
Geographical Aspects of Activities of Nongovernmental Organizations and Civic Initiatives
in Czechia - Local and Regional Level in the Case of Liberec Region

Mgr. David Vogt

Školitel/Supervisor: RNDr. Jiří Tomeš, Ph.D.

Školitel-konzultant/Supervisor-consultant: doc. RNDr. Jana Spilková, Ph.D.

Praha, 2015

Obsah / Contents

Abstrakt.....	3
Úvod.....	4
Cíle práce	5
Metodika a zdroje dat.....	6
Výsledky a diskuse.....	8
Závěr	13
Abstract	17
Introduction.....	18
Aims of the study	19
Methods and data sources	20
Results and discussion	23
Conclusion	28
Použitá literatura / References	33
Životopis / Curriculum vitae	42
Seznam publikací / Selected publications	43

Abstrakt

Tato disertační práce se snaží nalézt a uplatnit politicko-geografický přístup ke studiu politických aktivit občanské společnosti. Nejprve jej teoreticky hledá, např. na základě teorií demokracie, vztahu státu a občanské společnosti, sociálního kapitálu atd. Zdůrazňuje význam aktivní role občana jako aktéra v liberální demokracii, v komplexní společnosti, ale i konfliktní povahu či formy části občanské společnosti, která svou veřejnou kontrolou v konečném důsledku přispívá k posilování a udržování demokracie. Připouští však i možná rizika konfliktu se zastupitelskou demokracií. Práce se kloní k přístupům, které zkoumají vztah občanské společnosti se státem a komerční sférou, kdy dochází ke střetům ve (veřejném) prostoru a o prostor. Poté je problematika zkoumána empiricky na příkladu lokální a regionální úrovně v Libereckém kraji, kdy jsou sledovány vlivy hierarchické úrovně, vzdálenosti od centra, území dosídleného po druhé světové válce a další možné geografické ovlivňující faktory. Jako zdroj dat o organizacích a aktivitách občanské společnosti práce využívá zejména tyto tři položky: (i) data z Registru ekonomických subjektů o subjektech sdružujících členy za účelem prosazování společných zájmů (kategorie CZ-NACE „94*“); (ii) mediální data získaná vlastní rešerší ze serverů Deník.cz a iDNES.cz s pomocí rozšířeného vyhledávání Google podle vybraných klíčových slov. Z 2857 automaticky vyhledaných novinových článků z let 2010-2014 bylo na základě předem stanovených kritérií vybráno 381 relevantních článků. Na tomto základě byla zpracována analýza protestních a dalších událostí (včetně referend či veřejných anket); (iii) Práce také zkoumá úspěšnost tradičních spolků a dalších uskupení mimo klasické politické strany v komunálních volbách 2010 a 2014. U dat ze všech zdrojů jsou jednak analyzovány geografické aspekty a další jevy s pomocí základního kartografického zobrazení a agregátních tabulkových výstupů, jednak je pro nastínění vlivů možných geografických faktorů a prostorových vzorců využita metoda vícenásobné lineární regrese a lokální prostorové autokorelace (analýza LISA). Na tomto základě se práce snaží odpovědět na základní výzkumnou otázku: Existují rozdíly v intenzitě konfliktů občanských iniciativ, státní správy, samosprávy a komerčních zájmů a jejich příčin podle vertikální hierarchie obcí i horizontálního geografického rozmístění (s ohledem na vliv dalších geografických faktorů)? Po kladné odpovědi následuje pokus o typologii území Libereckého kraje i zhodnocení některých negativních jevů.

Klíčová slova

občanské iniciativy a nevládní organizace, konflikty zájmů, občanská společnost, politická geografie, geografické aspekty a faktory, politický aktivismus, demokracie, Liberecký kraj

Úvod

Občanská společnost je často spojována s fungující liberální demokracií. Vedle dlouhodobě historicky utvářeného stavu s tradičním spolkovým životem, vzájemnou důvěrou a rozvinutým sociálním kapitálem (Putnam 1993) však lze vidět i organizace občanské společnosti (OOS) či neformální občanské iniciativy (OI) v roli bojovníků za udržení či nastolení demokracie (ale i jiné zájmy) v prostředí, které liberálně demokratické ještě/už být nemusí (Siisiäinen 2000, Fung 2003). Už v mottu vlastní práce zmíněný T. G. Masaryk si byl vědom potřeby veřejné kontroly politické scény, byť ji ještě omezoval na (převážně stranické) schůze (Čapek 1969 [1935]).

Politici geografové tradičně sledují spíše jiná témata blízká např. mezinárodním, geopolitickým otázkám či volební geografii apod., přestože (v některých ohledech sílící) občanská společnost představuje politicky významný fenomén, který se stále více podílí na organizaci i řízení života společnosti a v ekonomickém smyslu jej lze srovnávat s vlivem komerčního či státního sektoru (Abrahamson 1995 cit. v Frič, Bútora 2005; Potůček 1997, 2005). Tato práce na jedné straně zkoumá některé dosavadní teoreticko-metodologické přístupy, rozvinuté v sociálních vědách blízkých politické geografii, a snaží se nalézt „prostor“ pro politicko-geografický výzkum; na straně druhé se v empirické části pokouší na příkladu rozmanitého Libereckého kraje, s využitím statistických dat, mediálních zpráv a výsledků komunálních voleb, zkoumat možné geografické a politicko-geografické faktory ovlivňující (prostorovou) distribuci vybraných občanských aktivit se snahou o zobecnění vlivu těchto faktorů, stejně jako identifikaci místních specifik.

Ačkoli je tato disertační práce pojata jako monografie, její teoretická část je založena na několika autorových publikacích (Vogt 2012, 2015, v návaznosti na Vogt 2010), které byly zpracovány v rámci s disertací spojeného stejnojmenného projektu podporovaného Grantovou agenturou Univerzity Karlovy v letech 2010-2012 (č. 101610). V rámci těchto prací se autor snažil hledat teoretické přístupy i poznatky vhodné k politicko-geografickému studiu občanské společnosti, resp. poukázat na geografické či prostorové aspekty této problematiky. Teoretická část disertační práce, kapitoly 1.1 a 1.2, tak z publikací logicky nejen vychází, ale přímo se je snaží (v mírně upravené podobě) integrovat. V kapitole 2 jsou shrnuty a operacionalizovány cíle, hlavní výzkumná otázka a pracovní hypotézy. Třetí kapitola popisuje a vysvětluje metodický postup práce. Empirická část práce (kapitoly 4-7, potažmo 8) na rozdíl od té teoretické, kromě prezentace předběžných dílčích výsledků na sjezdu ČGS a SGS roku 2014, dosud publikována nebyla. Kapitola 4 analyzuje dostupná data ze statistické evidence, kapitola 5 rozsáhle popisuje základní výstupy analýzy protestních a

dalších aktivit občanské společnosti na základě mediálních dat a kapitola 6 ukazuje roli a význam organizací občanské společnosti v rámci tradiční politiky na základě výsledků komunálních voleb. Kapitola 7 pak s pomocí vícenásobné lineární regrese a prostorové autokorelace podrobněji analyzuje možný vliv politicko-geografických faktorů na distribuci sledovaných organizací a jejich aktivit v rámci Libereckého kraje. V kapitole 8 následuje shrnutí výsledků, které byly vyjádřeny určitou regionalizací sledovaného území Libereckého kraje a přehledem hlavních faktorů geografické a politicko-geografické povahy, jež ovlivňují či mohou ovlivňovat výskyt a intenzitu aktivit občanské společnosti a výslednou diferenciaci kraje. V rámci závěru je též nastíněno možné další směřování výzkumu.

Cíle práce

Na základě diskuse s relevantní literaturou a v duchu tradičních geografických přístupů, jež představují zhodnocení geografických aspektů (hledisek a přístupů) občanských aktivit a analýzu politicko-geografických faktorů, jež tyto aktivity také v geografickém/regionálním smyslu diferencují, byly stanoveny následující výzkumné cíle, otázky a pracovní hypotézy. Mezi hlavní výzkumné cíle této práce patří: (1) Zhodnotit relevantní teoretické koncepty a empirické studie občanských iniciativ, občanské společnosti, demokracie, vztahu trhu, státu a občanského sektoru apod. z politicko-geografického hlediska; (2) Dokumentovat geografické aspekty (výskyt a intenzitu aktivity), odhalit a objasnit lokální a regionální rozdíly tohoto výskytu a rozdílů v intenzitě aktivit občanských iniciativ a jejich konfliktů se státní správou, samosprávou a podnikatelskou sférou; (3) Pokusit se o zobecnění získaných poznatků, jež by mohly mít praktické implikace pro širší veřejnost.

Ze základního geografického pohledu, formulovaného i v cíli 2, vychází též hlavní výzkumná otázka. Je relativně prostá až triviální, ale její rozvíjení od geografických aspektů – prosté „topografie“ občanských aktivit – k odhalování podstatných faktorů ovlivňujících jejich regionální diferenciaci může přinést zajímavé poznatky. Otázka zní takto: Jak jsou politicky angažované občanské aktivity prostorově/geograficky diferencovány? Existují (významné) prostorové rozdíly v intenzitě těchto aktivit a konfliktů, jež přinášejí? Jaké jsou hlavní faktory této diferenciaci, jakou roli hrají faktory geografické, resp. politicko-geografické?

V kontextu hlavních cílů práce a výzkumné otázky byly formulovány pracovní hypotézy (jež vycházejí z některých teoretických předpokladů představených v kapitole 1.2): (1) Blíže centru (krajskému městu) a s rostoucí hierarchickou úrovní obcí se bude vyskytovat více

problémů a konfliktů, do kterých je zapojena občanská společnost; tyto konflikty také budou pod silnějším mediálním tlakem a tudíž více medializovány. (2) Dále od centra (tj. krajského města) a na nižší hierarchické úrovni budou konflikty i další politické projevy občanské společnosti méně intenzivní. (3) V souladu s geografickým pohledem se projeví lokální či (mikro)regionální vlivy dosídleného území po roce 1945 (např. Jančák, Chromý, Marada, Havlíček, Vondráčková 2010), místních přírodních a sociálních podmínek.

Metodika a zdroje dat

Metodika vychází z teoretických úvah kapitoly 1 i výzkumných cílů, hlavní otázky a pracovních hypotéz. Příklad Libereckého kraje byl vybrán proto, že na relativně malém území kombinuje mnoho rozdílných geografických faktorů (území dosídlené i nedosídlené po 2. světové válce, městské, venkovské, CHKO apod.), a umožní tak srovnávat (relativně) extrémně příznivé i nepříznivé podmínky ve smyslu postačujících či nezbytných podmínek (Van Evera 1997, Kofroň 2012). Jistou roli ve výběru zkoumaného regionu samozřejmě hrál i fakt, že odtud autor pochází a má tedy o tamním prostředí jisté povědomí. Na druhou stranu nakonec nebylo přistoupeno k terénnímu šetření, čímž byla do jisté míry omezena míra autorovy osobní zaujatosti.

Práce se sice snaží o spíše empirický kvantitativní přístup k problematice, s jistými kvalitativními a normativními prvky, umožňující alespoň částečné zobecnění poznatků, ale na druhou stranu je, při vědomí nedokonalých dat, zvolených metod i komplexity sociálně geografické reality (viz např. Hampl 1998) nutno přiznat, že cílem není odhalení zcela jasných zákonitostí, spíše alespoň náznaků souvislostí. Práce je místy deskriptivního charakteru. Popisné vědecké práce uznávají i zastánci spíše pozitivistických přístupů jako někdy nezbytné, i pro možnost zobecnění (King, Keohane, Verba 1996; Císař 2015; Van Evera 1997; Kofroň 2012).

Práce využívá převážně veřejně dostupné, a tak i ověřitelné, datové a mediální zdroje, zejména tři následující: (i) dvě vlastní databáze vybraných protestních a dalších občanských aktivit na základě vyhledaných a vybraných zpráv serverů iDNES.cz a Deník.cz z let 2010-2014, (ii) databázi RES k říjnu 2012 (ČSÚ 2012b) a (iii) výsledky komunálních voleb z let 2010 a 2014 získané ze serveru Volby.cz (ČSÚ 2010c a 2014c) a ukazující roli uskupení mimo klasickou politiku, zejména tradičních spolků v lokální politice. Je nutno uznat, že je kvalita resp. komplexní vypovídací schopnost některých použitých dat (mediální data, RES) omezená. Jednak jde o problematičnost přístupu médií i způsobu vyhledávání zpráv, jednak

jde o neúplnost statistických registrů, které navíc ze své podstaty zachycují jen „oficiální“ část organizované občanské společnosti. Reálná možnost zobecnění poznatku je tak ztížena, i když se o to autor pokouší.

Analýza dat z RES se soustředí na kategorii subjektů podle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE č. 94.99.7 „Činnosti občanských iniciativ, protestních hnutí“, resp. celou kategorii 94 „Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů“. Mediální články (za období 2010-2014) byly vyhledány z adres „<http://www.denik.cz/liberecky-kraj/>“ a „<http://liberec.idnes.cz/>“ pomocí rozšířeného vyhledávání Google podle klíčových slov v následujícím formátu: „*protest OR petice OR demonstrace OR iniciativa OR happening OR shromáždění OR manifestace OR referendum OR aktivisté OR anketa OR podpisová OR bojkot OR pochod OR odpůrci OR odpor OR bouře*“. Z 1932 vyhledaných článků z iDNES.cz a 925 z Deníku.cz bylo podle skutečné přítomnosti klíčových slov a tematické relevance vyfiltrováno 224 resp. 157 článků, které po přiřazení k obcím, kterých se týkaly, vytvořily 300 resp. 207 případů podle místa výskytu. Články/případy byly dále kódovány podle dalších sledovaných znaků (např. cílová instituce protestu či jiné akce, dosah akce, povaha a působnost iniciátora, rozsah případné zastřešující kampaně). Tento přístup byl inspirován výzkumem Císaře (2008) a tzv. analýzou protestních událostí Protest Event Analysis (PEA), využívající mediální nebo policejní data (Koopmans, Rucht 2002). U volebních dat se práce zaměřuje na zisky tradičních spolků (hasiči, myslivci, Sokol apod.), jednotlivých nezávislých kandidátů a místních či regionálních uskupení mimo klasické celostátní politické strany.

Data jsou v zájmu identifikace a popisu jejich geografických aspektů zpracována základními metodami tematické kartografie (absolutní a relativní údaje za obce) a tabulkového přehledu (za mikroregiony) s pomocí programů QGIS, ESRI Arc GIS a MS Excel. V zájmu odhalení možného působení testovaných geografických faktorů je poté použita metoda vícenásobné lineární regrese v programu SPSS. Proměnné byly od případného vlivu populační velikosti obce (průměr z ČSÚ 2012a a 2013a) očištěny regresní analýzou (metodou „curve fit“), podobně jako u Bernarda (2012).

Nezávislé proměnné zahrnovaly příslušnost obce k území tzv. Sudet, dosídlenému po druhé světové válce, podle Topografické speciální mapy Protektorátu Čechy a Morava 1:75000 (Zeměměřičský úřad Čechy a Morava, Opevneni.cz 2010 [1943]), mapového podkladu (ČSÚ 2011a) a kartograficky zpracovaných dat ze sčítání lidu 1930 (Ouředníček a kol. 2015), do chráněného území (CENIA, AOPK, ČÚZK, ČSÚ 2015), příslušnosti ke konkrétnímu mikroregionu (ČSÚ 2014c); vzdálenost obce od ORP, Liberce a Prahy vyjádřené

dobou jízdy podle serveru Mapy.cz (Seznam.cz 2015); počet změn územních plánů mezi lety 2010-2015, naznačující „tlak na půdu“ (Foley, Hutchinson(ová) 1994), zdrojem dat je Portál územního plánování ÚUR (2010, 2015), počet základních sídelních jednotek (ČSÚ 2013b) s možným vlivem na výskyt spolků (Kůsová 2013); formální hierarchické postavení obce (ČSÚ 2014c); demografické a socioekonomické ukazatele ze SLDB 2011 (ČSÚ 2011c, e) jako upravený index stáří, podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, rodáků, obyvatel české národnosti a věřících. Dále se jednalo o počet kandidátů na mandát, volební účast a podíl extremistických stran v průměru za komunální volby 2010 a 2014 (ČSÚ 2010c a 2014c).

Jako závislé proměnné byla použita data o organizacích kategorie CZ-NACE „94*“ a CZ-NACE 94.99.5 (environmentální organizace) z RES (ČSÚ 2012b) k říjnu 2012, průměrný volební výsledek tradičních spolků a všech uskupení mimo klasické celostátní politické strany v komunálních volbách 2010 a 2014 (ČSÚ 2010c a 2014c) a data o počtu všech vybraných zpráv a podílu případů tzv. NIMBY efektu, protestů a petic a případů vstřícnosti úřadů z dat získaných výše uvedenou rešerší mediálních zpráv. Na těchto datech byl též následně ověřován vliv samotného prostoru metodou analýzy lokální prostorové autokorelace (LISA) v programu GeoDa, viz Anselin (1995, 2003), Spurná (2008). „Pokusně“ byla vyzkoušena i vícenásobná regrese mezi závislými proměnnými.

Výsledky a diskuse

Prvním výsledkem práce byl v souladu s prvním cílem pokus o zhodnocení teoretických přístupů k problematice z geografického hlediska v kapitole 1 využívající texty Vogt (2012 a 2015), v návaznosti na Vogta (2010). Vedle obecného důrazu na roli člověka jako aktéra, elementu, který může ve vyspělé komplexní demokratické společnosti ovlivňovat strukturu a kooperovat (Giddens 1984, Hampl 1998), byla zdůrazněna dichotomie na jedné straně konfliktního pojetí občanské společnosti (Siisiäinen 2000) s advokační, kontrolní či až protestní rolí organizací (Fung 2003, Tarrow, Petrova 2007, Císař 2008, Císař, Navrátil, Vráblíková 2011) a na druhé straně spolkové aktivity podporující rozvoj vzájemné důvěry a sociálního kapitálu (Putnam 1993, 1995a, b), jež se sekundárně promítá i do lepších vztahů občanů a politické reprezentace. V praxi přitom může být politická role spolků větší, jak ukazuje i tato práce v části 6, zejména pak jejich význam pro komunální politiku některých venkovských oblastí (Vobecká, Daněk 2007).

V souladu s druhým cílem práce byly v kapitolách 4-6 představeny geografické aspekty problematiky s využitím uvedených statistických, mediálních a volebních dat. Následná statistická analýza (vícenásobná regrese a lokální prostorová autokorelace) se pokusila identifikovat základní determinanty zjištěné geografické distribuce sledovaných protestních a dalších občanských aktivit v rámci Libereckého kraje.

Na základě dat z RES (ČSÚ 2012b) a ukazatele relativního počtu organizací prosazujících společné zájmy členů se ukázalo, že Liberecký kraj patří spíše k těm lepším, i když použitý indikátor nereflektuje skutečnou angažovanost občanů. V rámci Libereckého kraje se ukázala relativní dominance krajského města, pokud ji však srovnáme s postavením center v rámci některých jiných krajů, pak není až tak výrazná. Organizace občanské společnosti se soustředí také do dalších větších měst. Relativní údaje za mikroregiony jsou ovlivněny rozdílnou (velikostní) sídelní strukturou, kdy např. Frýdlantsko či Jilemnicko s větším počtem menších obcí a blízko chráněným územím vykazovaly relativně vyšší počty církevních či environmentálních organizací apod., a to i bez ohledu na to, zda se jednalo o území dosídlené po 2. světové válce či nikoli.

Mediální data poskytla relativně hluboký, byť často mediálně zkreslený, vhled do konkrétních případů protestních a dalších relevantních občanských aktivit. Ukázala se však nevyváženost geografického pokrytí jednoho ze dvou zdrojů – serveru Deník.cz, ignorujícího okres Semily a upřednostňujícího Českolipsko a zejména Novoborsko. Z hlediska struktury klíčových slov se projevilo největší zastoupení „protestů“ a „petic“, v souladu s předpokladem, že takovéto akce nekladou na mobilizaci občanů a jejich osobní angažovanost tak velké nároky jako přímá účast na demonstracích apod. (Císař 2008). Akce se většinou soustředily do větších měst, zejména v případě Jablonecka s relativně malým zázemím ORP dominovala koncentrace ve správním centru, a to více než by odpovídalo jeho počtu obyvatel. Největší množství případů se týkalo Podještědí s řadou environmentálních problémů. Sledovány byly i některé společensky závažné jevy: na Novoborsku a Tanvaldsku se vyskytly případy eskalace etnického napětí až extremistických vystoupení, z nichž některé byly řazeny i mezi protesty či demonstrace proti „slabším“ minoritním skupinám (Romům). Jedná se však i o jiné společensky negativní projevy, např. na Českolipsku o projevy odporu proti umístění zařízení pro mentálně postižené ženy. Většinou převažovaly spory o využití území či dostupnost služeb (pošty, dopravního spojení apod.) Aktér – iniciátor akce – většinou pocházel z místa, ačkoli často docházelo ke kombinaci místních i vnějších iniciativ. V souladu s poznatky Císaře (2008) převažovaly akce vedené oficiálně neorganizovanými skupinami či jednotlivci („sebeorganizace“) nebo různé petiční výbory, které se mohou

s touto kategorií prolínat. Silně byla také zastoupena občanská sdružení, která dominovala zejména při protestech v Podještědí.

Rozsah činnosti (působnost) iniciátora akce byl většinou lokální (v kraji asi 60 %), případně regionální (cca 20 %); v souladu s hierarchií sídel se celostátně působící či mezinárodní aktéři vyskytovali jen v největších městech. Podobný byl i prostorový dosah akcí, o něco častěji se objevily i protesty s mezinárodním dosahem (ochrana Arktidy, protesty proti ruské anexi Krymu, na které dokonce zareagovalo ruské velvyslanectví apod.). Kampaň, která některé akce zastřešovala, byla přirozeně většinou celostátní. Podobných akcí však bylo minimum a soustředily se především do krajského města, popř. dalších velkých center. Protestní a další akce se většinou obracely na obecní, krajské či státní orgány, někdy také na příslušné soudy. Ze zpráv šlo identifikovat řadu opakujících se „mediálních kauz“. Vedle obvyklejších protestů za zachování gymnázií či sklářské školy v Kamenickém Šenově, proti omezování veřejné dopravy apod. se jednalo o spor o těžbu čediče na kopci Tlustec v Podještědí nebo liberecké referendum o městském majetku. Některé z „kauz“ se vyskytovaly i v obou zdrojích.

Přehled role OOS v komunálních volbách 2010 a 2014 ukázal zejména převahu místních a dalších uskupení mimo klasické politické strany v malých obcích. Jejich zastoupení však bylo poměrně významné i v případě velkých měst. Zajímavější poznatky poskytly volební výsledky tradičních spolků. Jejich volební zisky se soustředily téměř výhradně do okresu Semily (vlastní Semilsko, ale i Turnovsko a Jilemnicko); v menší míře uspěly také na Frýdlantsku, zatímco na Českolipsku tradiční spolky, a to i v malých obcích, prakticky absentovaly. Je otázkou, zda jde o vliv sídelní struktury (velmi malé obce se nacházejí i na Českolipsku s nízkou volební podporou spolků) či dosídleného území (s výjimkou Frýdlantska).

Regresní analýza, operující s řadou rozmanitě (geograficky) podmíněných faktorů, spolu s analýzou lokální prostorové autokorelace, umožnily odhalit některé souvislosti, zejména polarizaci konfliktního Českolipska (Podještědí) a klidnějšího Turnovska či Semilska, ale také téměř naprostý klid či mediální opomíjení částí Frýdlantska či východního Jilemnicka, a vést k syntéze výsledků. Na základní výzkumnou otázku a první dvě hypotézy lze odpovědět kladně, že se u sledovaných občanských aktivit ukázaly geografické rozdíly a jistý vliv vertikální hierarchické úrovně i horizontální vzdálenosti od centra kraje. Zatímco volební úspěchy tradičních spolků jsou typické pro nejmenší obce, protestní události vykazují větší koncentraci ve velkých městech, a to někdy i nad rámec vlivu jejich populační velikosti, zejména v důsledku významu – hierarchie těchto sídel, jež koncentrují jak rozhodovací

instituce (Hampl 2005), tak organizace (občanské aktivity), které tyto instituce sledují a kontrolují. V rámci tradičního kvantitativního výzkumu je však obtížné odlišit skutečný vliv „reality“ a „virtualizovaných“ a často subjektivních médií.

Pokud jde o třetí hypotézu, vliv lokálních geografických faktorů, byly pozorovány známky lokálních historicko-kulturních a dalších vlivů. V mnoha ohledech má však přirozeně největší vliv populační velikost obce (zejména na počet registrovaných organizací, počet environmentálních organizací, počet všech vybraných zpráv z obou použitých médií, počet kandidátů na mandát, počet změn územního plánu, ZSJ nebo volební účast – tam negativně). Dále se jednalo zejména o (i) historicko-kulturní geografický vliv příslušnosti obce k tzv. dosídlenému území „Sudet“ (pozitivní dopady na výskyt petic a protestů podle iDNES, daný však i přítomností větších a hierarchicky výše postavených měst, negativní dopady na volbu tradičních spolků v komunálních volbách (s výjimkou Frýdlantska se specifickou sídelní strukturou); (ii) formální hierarchické postavení obce (negativní vliv na volbu tradičních spolků v komunálních volbách); (iii) vzdálenost od ORP – mikroregionální periferialitu (pozitivní vliv na výskyt případů NIMBY efektu podle iDNES, na výskyt OOS prosazujících zájmy, negativní na volební zisky místních sdružení, nezávislých kandidátů a dalších uskupení mimo klasické politické strany); (iv) vzdálenost od Liberce – regionální periferialitu (negativní vliv na výskyt všech sledovaných aktivit a případů NIMBY efektu podle iDNES.cz); (v) vzdálenost od Prahy – periferialita v rámci Česka (pozitivní vliv na výskyt environmentálních organizací); (vi) počet ZSJ v obci – sídelní strukturu, související s velikostí obce (pozitivní vliv na počet medializovaných občanských aktivit podle Deníku.cz a projevy vstřícnosti úřadů ve sledovaných událostech podle iDNES.cz); (vii) příslušnost většiny území obce k chráněnému území (negativní vliv na výskyt environmentálních organizací sídlících spíše ve větších městech); (viii) absolutní a relativní počet změn územního plánu – tlak na využití půdy (pozitivní souvislost se sledovanými událostmi podle Deníku.cz, ale negativní se zprávami iDNES.cz - v případě relativních dat opačně - pozitivní s volbou uskupení mimo klasické politické strany).

Další faktory představují mikroregionální geografická specifika, byť související s předchozím – příslušnost obce k mikroregionu: (i) Českolipsko (pozitivní souvislost se všemi zprávami, případy NIMBY efektu, protestů a petic i vstřícnosti úřadů podle Deníku.cz - diskutabilní, ale i s NIMBY efektem podle iDNES.cz, negativní souvislost s počtem registrovaných organizací OS); (ii) Frýdlantsko (pozitivní souvislost s volebními zisky tradičních spolků); (iii) Novoborsko (pozitivní souvislost se všemi případy, NIMBY efektem nebo vstřícnosti úřadů podle Deníku.cz – diskutabilní); (iv) Liberecko (pozitivní souvislost

s projevy vstřícnosti úřadů, protesty a peticemi podle iDNES.cz); (v) Tanvaldsko (pozitivní souvislost s výskytem zpráv podle iDNES.cz); (vi) Jablonecko (pozitivní souvislost se zprávami podle Deníku.cz).

Působí zde i další, kulturní a politické faktory související s geografíí: (i) podíl obyvatel české národnosti (negativní vliv na výskyt případů NIMBY efektu podle iDNES.cz); (ii) počet kandidátů na jeden mandát v komunálních volbách – lokální politická pluralita (pozitivní vliv na volební úspěšnost tradičních spolků – byť v malých obcích s obecně nižší pluralitou – pozitivní souvislost s vysokým podílem NIMBY efektu, petic a protestů ve zprávách Deníku.cz – vliv měst na Českolipsku, Novoborsku, se všemi událostmi a projevy vstřícnosti úřadů podle iDNES.cz); (iii) volební úspěšnost extremistických stran v komunálních volbách (negativní souvislost s volbou tradičních spolků – kromě Frýdlantska – a volbou všech uskupení mimo klasické celostátní politické strany).

Na základě poznatků, jež poskytují kapitoly 4 až 7, lze území Libereckého kraje rozdělit do několika mikroregionů, resp. mikroregionálních typů, a to podle charakteru a projevů občanské aktivity; jejich vymezení se opírá o strukturu SO ORP, jež člení, či prostorově koriguje: (1) Novoborsko, Tanvaldsko – maloměstské konfliktní dosídlené pohraničí s reminiscencemi etnického napětí); (2) Východní Českolipsko a západní Liberecko - Podještědí – venkovské, konfliktní, dosídlené s řadou environmentálních sporů (hrozba těžby čediče, uranové rudy, šterkopísků); (3) Východní Liberecko, Jablonecko – centrální oblast, městské až velkoměstské, dosídlené pohraničí (relativně hodně organizací i mediálních zpráv v důsledku většího hierarchického významu); (4) Severní Liberecko, severní Jablonecko – městská a venkovská dosídlená periferie – konflikty méně četné; spíše opomíjená oblast, navazující na Frýdlantsko; (5) Západní Českolipsko – venkovská dosídlená periferie, podobná problémovému Ústecku; relativně méně registrovaných organizací občanské společnosti, také strukturálně postižené (viz Perlín a kol. 2010), částečně konfliktní zprávy; (6) Turnovsko, Semilsko a západní Jilemnicko (částečně Železnobrodsko) – nedosídlená venkovská periferie, do určité míry mediálně opomíjená, relativně méně sporů, relativně více organizací, volba tradičních spolků v komunálních volbách; (7) Železnobrodsko – nedosídlené, ale volební úspěch tradičních spolků menší, v protestních aktivitách téměř nemedializované, malé, periferní; (8) Východní a severní Jilemnicko – Podkrkonoší – zcela opomíjená, částečně dosídlená periferie (9) Frýdlantsko – specifická dosídlená periferie s množstvím menších obcí a měst (volba extremistů jako v tzv. Sudetech, ale volba tradičních spolků jako na Turnovsku, vysoký relativní počet církevních společností jako na Jilemnicku, avšak religiozita nízká - možný vliv sídelní struktury).

V souladu s cílem 3 se práce pokouší formulovat i jistá praktická doporučení, ač jsou založena na poznacích nezískaných přímo z praxe. Jedná se např. o doporučení změnit (uvolnit) legislativu tak, aby referenda nemusela být často nahrazována neformálními anketami (bez právně závazných výsledků) a také důraz na význam studia nebezpečných až sociálně patologických jevů v rámci „stinné stránky“ občanské společnosti (útoky proti menšinám apod.)

Závěr

Geografické aspekty aktivit nevládních organizací a občanských iniciativ v Česku jsou tématem velice širokým, které i přes zúžení na příklad Libereckého kraje a omezení na úhel pohledu politické geografie nelze v rámci jedné práce zcela naplnit. Vzhledem k šíři problematiky bylo nutné se zaměřit pouze na některé její aspekty a faktory (geografické či politicko-geografické povahy) a v rámci jejich studia popsat prvotně základní charakteristiky rozmístění a intenzity sledovaných organizací a aktivit a posléze se pokusit o identifikaci a rozlišení faktorů – příčin toho rozmístění – a vysvětlení souvislostí. Jsem si vědom toho, že zejména kapitola 5 může být oprávněně vnímána jako příliš popisná a extenzivní. Záměrem však bylo i při absenci případových studií uvést čtenáře do rozmanité problematiky (primárně geografických) aspektů sledovaných občanských aktivit v konkrétním prostoru. Jak se ukázalo, použité mediální zdroje (možná i vlivem zkreslení technikou vyhledávání) se značně liší jak v geografickém, tak i „tematickém“ pokrytí sledované problematiky. Ačkoli práce operovala se zdroji respektovaných informačních kanálů celostátní působnosti, které byly zaměřené na konkrétní vybrané regiony, pro zkoumání aktivit na lokální úrovni by bylo zjevně vhodnější, byť časově náročnější, využití lokálních periodik, radničních zpravodajů apod. V případě takových zdrojů je však žádoucí objektivita, důvěryhodnost a odolnost vůči lokálním tlakům ještě diskutabilnější, a jejich dosažení by vyžadovalo nejen reflektovat i tiskoviny (menšinové) opozice, ale také využití publikační aktivity zástupců OOS a celkově přístupy a úsilí, které nejen překračuje možnosti této práce, ale i její metodologické přístupy. Je zřejmé, že přínosná či dokonce přínosnější by byla dotazníková šetření s vybranými aktéry, která by pomohla prohloubit znalost lokálního kontextu, avšak zřejmě by sama o sobě nevedla a nemohla vést k získání jasného prostorového vzorce distribuce protestních událostí a dalších občanských aktivit.

Pohled na oficiálně registrované organizace občanské společnosti rovněž nevystihuje celou realitu, nezachycuje většinu spontánních, neformálních občanských iniciativ, jež

představují nejčastěji občanské aktivity v rámci tzv. sebeorganizace (Císař 2008). Zajímavý, ovšem opět pouze dílčí, je pohled na úspěšnou účast organizací občanské společnosti v komunálních volbách, a to zejména v případě tradičních spolků, s výrazně geograficky, resp. lokálně diferencovanou aktivitou.

V rámci naznačeného omezeného snažení by stěžejní poznatky měla poskytovat 7. kapitola, jejímž cílem bylo odhalovat možný vliv relevantních geografických faktorů a průmět těchto faktorů v prostoru na příkladu Libereckého kraje. Původně jsem byl velice skeptický k tomu, že by použitá data v kombinaci se zvolenými, relativně jednoduchými metodami mohla přinést věrohodné poznatky, avšak vícenásobná lineární regrese a prostorová autokorelace, i přes jisté problémy a odchylky (jež obvykle způsobovaly nejmenší obce), minimálně naznačily určité a v logice věci působící souvislosti. Na základě jednoduchých ukazatelů jak distribuce, tak výsledků statistických analýz je možné identifikovat poměrně jasné geografické rozdíly, zejména mezi městským prostředím a venkovem, jádrem a zázemím, ale i v rámci sledovaného kraje konkrétně mezi Českolipskem s Podještědím na jedné straně a Turnovskem či Semilskem na straně druhé, nebo jinak mezi oblastí „tradičního“ venkova a územím, jež bylo dosídlené v poválečném období, jak v řadě jiných ohledů dokumentují práce odborníků na problematiku rezistence historického členění a původních (vnitřních) historických hranic (Jančák a kol. 2010, Perlín a kol. 2010).

Při interpretaci výsledků jakékoliv diferenciací v takových podmínkách je nutné být nejen opatrný, ale přímo skeptický. Analýza relativně malého a rozmanitého území, jakým je Liberecký kraj, sice ukázala významné geografické rozdíly, avšak je obtížné odhadnout jejich skutečné příčiny, jež by mohly vyústit v hodnověrné, tedy obecně platné vysvětlení či dokonce zobecnění. Stejně tak je relevantní se ptát, zda nejde spíše o náhodu, resp. vlivy specifické lokality (např. Podještědí). I když lze tvrdit, že minimálně pro některé výsledky a poznatky lze nalézt oporu v teoretických předpokladech i konkrétních empirických zjištěních/pracích v řadě oblastí a zemí (Putnam 1993; Císař 2008; Gregor, Smith 2012). V případě, kdy práce využívá primárně data a informace z mediální sféry je obtížné rozlišit mediální obraz – nejen v geografickém smyslu – od reality. Situaci příliš nezlepšuje ani v této práci důsledně využívaná konfrontace dvou zdrojů vzhledem k omezenému překryvu reportování o konkrétních událostech. Na druhé straně vedlejším produktem této práce bylo původně nezamýšlené srovnání geografických a tematických rozdílů v „mediálním obrazu“ občanských aktivit.

Přes uvedené problémy a „nastavená“ omezení lze některé poznatky považovat za poměrně věrohodné a na jejich základě je možné formulovat závěry, jež by mohly

představovat či alespoň naznačovat praktické implikace. Ty základní tvrdí, že sledované občanské aktivity, alespoň v Libereckém kraji, jsou ovlivňovány zejména následujícími faktory, které jsou dominantně geografické povahy: (i) příslušnost obce k tzv. dosídlenému území „Sudet“; (ii) postavení obce v hierarchii sídelního systému; (iii) poloha, resp. vzdálenost od centra (ORP) – mikroregionální periferialita; (iv) vzdálenost od Liberce – regionální periferialita; (v) vzdálenost od Prahy – periferialita v rámci Česka; (vi) počet základních sídelních jednotek v obci – sídelní struktura a tudíž nepřímo i velikostí obce; (vii) příslušnost (většiny) území obce k chráněnému území; (viii) počet změn územního plánu – indikátor tlaku na využití půdy/ploch (absolutně i v poměru k počtu obyvatel). Další – již méně důležité – faktory představují mikroregionální geografické charakteristiky (v některých ohledech specifika), jež lze považovat za deriváty předchozích faktorů – příslušnost obce k mikroregionu, zejména (i) Českolipska (více protestů, především s prvky tzv. NIMBY efektu); (ii) Frýdlantska, jež charakterizují významné volební zisky tradičních spolků; (iii) Novoborska s velkým množstvím protestních aktivit, ale jen podle serveru Deník.cz; (iv) Liberecka, které podle medií charakterizuje vstřícnost úřadů, četné protesty a petice, jež ovlivňují dokonce rozhodování krajských orgánů); (v) Tanvaldska s významnou protestní aktivitou podle serveru iDNES); (vi) Jablonecka, jež se zase vyznačuje větší protestní aktivitou podle Deníku.cz.

V rámci Libereckého kraje a patrně i jinde působí také kulturní a politické faktory související s geografíí: (i) podíl obyvatel české národnosti; (ii) počet kandidátů na jeden mandát v komunálních volbách a tedy jak lokální politická pluralita, tak zájem o veřejnou či „politickou“ angažovanost; (iii) volební úspěšnost extremistických stran v komunálních volbách.

Z většiny analýz a dat však vyplývá, že dominantní faktor představuje populační velikost obce ovlivňující či spíše determinující počty registrovaných OOS, environmentálních organizací, stejně jako frekvenci zpráv v obou použitých médiích, změn územního plánu nebo ZSJ; tento faktor je spolu s populační velikostí zároveň spjat s postavením města v sídelní hierarchii. Vedlejším, ale lokálně významným (vysvětlujícím) faktorem je i počet kandidátů na mandát, nebo volební účast.

Na základě zjištění byla vytvořena i zjednodušená regionální typologie či typologická regionalizace Libereckého kraje podle sledovaných občanských aktivit. Až na jistou anomálii v případě Českolipska a Novoborska danou specifickými a možná přechodnými/dočasnými podmínkami a také zřejmě nevyvážeností (geografického pokrytí) jednoho z použitých zdrojů je patrná hierarchická struktura výskytu i aktivit sledovaných občanských organizací:

koncentrace aktivit na hierarchicky nejvyšší úrovni (krajské město) je vyšší než v případě koncentrace obyvatel. Toto zjištění dokonce odpovídá některým významným teoreticko-empirickým zjištěním, jako např. teorii stadií (vývoje) a na ni navazujícím přístupům (HAMPL 2008, s. 78-80). Krajské město také koncentruje aktivity s vyšším hierarchickým dosahem včetně působení mezinárodní organizace.

V rámci české odborné obce nebyla zatím (až na dílčí případové studie) regionální diferenciaci občanských a protestních aktivit věnována větší, geograficky citlivá, pozornost. CÍSAŘ (2008) studoval významné protestní aktivity v rámci Česka až od úrovně krajských měst. Z jistého úhlu pohledu se skutečně může regionální a lokální úroveň jevit jako příliš detailní pro získání generalizovaných poznatků. Na druhé straně se však v této práci ukázalo, že i ve větších okresních městech, jakými jsou Jablonec nad Nisou či Česká Lípa, lze nalézt širokou škálu aktivit. Akce s mezinárodním rozměrem byly organizovány i v menších městech a dokonce jedné malé venkovské obci. Tyto informace však nelze přeceňovat, natož zobecňovat. Je však zřejmé, že další výzkum by měl zahrnovat nejen srovnání stavu v jiných regionech Česka (viz např. Stachová 2008), ale také na mezinárodní úrovni, jak to činí v politických vědách např. Vráblíková (2009, 2014) zohledňující národní kontexty občanské nestranné politické participace. Řečeno v duchu příspěvků Matouška, Vogta a Ženky (2011) nebo Kofroně (2012), tak společensky důležité téma, jakým jsou (zejména politické) aktivity organizací občanské společnosti, jíž jsme všichni součástí, nelze ponechat pouze zdánlivě relevantnějším oborům, když i geografie představuje v tomto ohledu značný potenciál. Volební geografie již dlouho zkoumá prostorový kontext na lokální a regionální úrovni nejen v rámci celého Česka (Bernard, Kostelecký 2014). Hodnověrnější výsledky však může poskytnout asi jen interdisciplinární přístup a kombinace kvantitativního a kvalitativního výzkumu.

Pokud jde o kontext, z politicko-geografického hlediska nelze ignorovat ani makroregionální či globální úroveň, např. proces tzv. „kosmopolitanizace“, který se však setkává s obavami mnoha občanů (Beck 2006, cit. v Dostál 2013). To dnes umocňuje tzv. uprchlická krize, zkreslená mediálním obrazem, až se zdá, že se směr doposud převážně pozitivního vývoje k emancipované občanské společnosti, podle postmaterialistických trendů popsaných Inglehartem a Welzelem (2005), obrací, viz i projevy odporu k národnostním a náboženským menšinám či handicapovaným, pozorované i ve sledovaném Libereckém kraji již v předchozích letech. Zkoumání této „odvrácené tváře“ občanské společnosti (a reakcí její demokratické části) na mnoha řádovostních úrovních je též důležitým úkolem politických geografů.

Abstract

This dissertation thesis is trying to find and apply a political-geographical approach to the study of political activities of the civil society. At first, it searches it theoretically, for example on the bases of theories of democracy, relations among the state and civil society, social capital etc. It stresses an importance of an active role of a citizen as an actor in liberal democracy, in a complex society, but also a conflictful character or forms of a part of civil society, which, by its public control, finally contributes to strengthening and maintaining of democracy. It also admits a possible risk of conflict with representative democracy. The thesis tends towards those approaches which investigate the relationship of the civil society with the state and the commercial sphere, in which conflicts occur in the (public) space and about the space. Thereafter, the issue is studied empirically on the example of local and regional level in the Liberec Region, where impacts of a hierarchical level, a distance from the centre, the territory resettled after the Second World War and other possible geographical influencing factors. As the data source about the organisations and activities of the civil society the thesis uses namely these three items: (i) data from the Register of Economical Subjects about subjects associating their members as to enforcing common interests (the CZ-NACE “94*” category); (ii) media data obtained by own research from servers Deník.cz and iDNES.cz using Google Advanced Search, according to selected keywords. From 2857 newspaper articles automatically researched from years 2010-2014 there were selected, based on criteria defined in advance, 381 relevant articles. On this basis, an analysis of protest and other events was processed (including referenda or public enquiries); (iii) The thesis also studies successfulness of traditional associations and other groups excepting classical political parties in municipal elections 2010 and 2014. Regarding the data from all the sources, on the one hand, geographical aspects of other phenomena are analyzed, using a basic cartographic projection and aggregate table outputs. On the other hand, as to outline influences of possible geographical factors and spatial patterns, methods of multivariate linear regression and local spatial autocorrelation (LISA) are employed. On this basis the thesis is trying to answer the basic question: Are there any differences in the intensity of conflicts of civic initiatives, state governance, self-governance and commercial interests and their reasons in accordance with vertical hierarchy of municipalities as well as horizontal geographical distribution (regarding the influence of other geographical factors)? After the positive answer, an attempt to create a typology of the territory of the Liberec Region as well as an assessment of some negative phenomena, follow.

Keywords

Civic initiatives and NGOs, conflicts of interests, civil society, political geography, geographical aspects and factors, political activism, democracy, Liberec Region

Introduction

Civil society is often associated with functional liberal democracy. Beside the state with traditional association life, mutual trust and developed social capital, created historically in the long term (Putnam 1993), however, civil society organisations (CSOs) or informal civic initiatives (CI) can be also seen in roles of fighters for keeping or establishing of democracy (as well as other interests) in a milieu, which yet/already doesn't have to be liberal democratic (Siisiäinen 2000, Fung 2003). Already T. G. Masaryk, mentioned in the motto of the thesis itself, was aware of the need of public control of the political scene, though he limited it to (mostly political party) sessions (Čapek 1969 [1935]).

Political geographers are traditionally interested rather in another themes, for example those close to international, geopolitical issues or electoral geography, although (in some respects strengthening) civil society represents a politically significant phenomenon, which is increasingly involved in the organization and management of social life and in economic terms it can be compared with the impact of the commercial and public sector (Abrahamson 1995 cit. in Frič, Bútorá 2005; Potůček 1997, 2005). This thesis, on the one hand, explores some of the existing theoretical and methodological approaches, developed in social science fields close to political geography, and it is trying to find a "space" for political-geographical research; on the other hand, in the empirical section, it attempts, in the case of the diverse Liberec Region, using statistical data, media reports and the results of the municipal elections, to investigate possible geographical and political-geographical factors influencing the (spatial) distribution of selected civic activities, with the effort to generalize the impact of these factors, as well as the identification of local specificities.

Although this dissertation thesis is conceived as a monograph, its theoretical part is based on several author's publications (Vogt 2012, 2015, following Vogt 2010), which had been elaborated within the dissertation related eponymous project supported by the Science Foundation of the Charles University in the years 2010-2012 (no. 101610). Within these papers, the author is trying to seek theoretical approaches and knowledge appropriate for the political-geographical study of civil society, and refer to geographic or spatial aspects of this issue, respectively. Therefore, naturally, the theoretical part of the dissertation thesis, chapters 1.1, and 1.2, not only comes from these publications, but it tries to directly integrate them (in a slightly modified form). In chapter 2 there are summarized and operationalized goals, the main research question and working hypotheses. The third chapter describes and explains the methodology plan of the work. The empirical part (chapters 4-7, along with 8) unlike the theoretical one has not been published, yet, with an exception of a presentation of preliminary

partial results at the Congress of Czech and Slovak Geographic Societies in 2014. Chapter 4 analyzes the available data from the statistical evidence, chapter 5 describes extensively the basic outputs of the analysis of protest and other activities of civil society on the basis of media data, and chapter 6 shows the role and importance of civil society organizations in the context of traditional politics, based on the results of municipal elections. Chapter 7 then, using multiple linear regression and spatial autocorrelation, analyzes in detail the possible impact of political-geographical factors on the distribution of monitored organizations and their activities in the Liberec Region. In Chapter 8, there follows the summary of the results, having been expressed by some regionalization of the territory of the observed Liberec Region, and an overview of the main factors of geographic and political-geographic nature, which affect or may affect the incidence and intensity of activities of the civil society and the resulting differentiation of the region. Within the conclusion, possible further direction of research is outlined, as well.

Aims of the study

Based on the discussion with the relevant literature and in the spirit of traditional geographical approaches, representing an evaluation of geographic aspects (perspectives and attitudes) of civic activities and an analysis of political-geographical factors, which also differentiate these activities in geographic/regional sense, following research objectives, questions and working hypotheses were determined. The main research goals of this thesis include: (1) To evaluate the relevant theoretical concepts and empirical studies of civic initiatives, civil society, democracy, relations of the market, the state and the civic sector etc. from the viewpoint of political geography; (2) To document geographic aspects (occurrence and the intensity of activity), to identify and clarify local and regional differences of this incidence and of differences in the intensity of activities of civic initiatives and their conflicts with the state administration, self-governance and the commercial sector; (3) To try to generalize knowledge gathered, which could have practical implications for the wider public.

From the basic geographical perspective, formulated in Objective 2, the main research question comes, as well. It is relatively simple, even trivial, but its development from the geographical aspects – simple "topography" of civic activities – to detect important factors influencing their regional differentiation can yield interesting insights. The question is this: How are politically engaged civic activities spatially/geographically differentiated? Are there any (significant) spatial variations in the intensity of these activities and conflicts being

brought by them? What are the main factors of this differentiation, the role played by geographical and political-geographical factors, respectively?

In the context of the main objectives of the thesis and the research question, working hypotheses have been formulated (resulting from some theoretical assumptions presented in Chapter 1.2): (1) Closer to the centre (i.e. the regional capital) and with increasing hierarchical level of municipalities, more problems and conflicts will occur, in which civil society is involved; these conflicts will be also exposed to more intensive media pressure and thus provided with more publicity. (2) Further from the centre (i.e. the regional capital) and at the lower hierarchical level conflicts and other political expressions of civil society will be less intensive. (3) In accordance with the geographic view local or (micro-)regional influences of the territory resettled after 1945 (e.g. Jančák, Chromý, Marada, Havlíček, Vondráčková 2010), local natural and social conditions, will become evident.

Methods and data sources

The methodology is based on theoretical considerations of chapter 1 as well as research objectives, the main question and working hypotheses. An example of the Liberec Region has been chosen because, in the relatively small territory, it combines many different geographical factors (the territory resettled after the Second World War as well as the un-resettled one, i.e. traditional; urban, rural, protected - natural reserve - areas etc.), and therefore it enables to compare (relatively) extremely favourable and unfavourable conditions in the meaning of sufficient or necessary conditions (Van Evera 1997, Kofroň 2012). Naturally, even the fact that the author comes from this region and thus he has certain awareness of its milieu has played a certain role in the selection of the region investigated. On the other hand, a field survey hasn't been accomplished, eventually, and thus the extent of author's personal bias was limited, to a certain degree.

Albeit the thesis is trying to apply a more empirical quantitative approach to the issue, with certain qualitative and normative elements, allowing at least partial generalization of the knowledge obtained, however, on the other hand, being aware of the imperfect data, selected methods as well as the complexity of the social-geographical reality (see e.g. Hampl, 1998), it must be admitted, that the goal is not to disclose entirely clear laws, but rather at least indications of some contexts. The nature of the thesis is descriptive, sporadically. Descriptive scientific works have been respected, as sometimes necessary, also for the possibility of

generalization, even by advocates of rather positivist approaches (King, Keohane, Verba 1996; Císař 2015; Van Evera 1997; Kofroň 2012).

The thesis uses mainly publicly available, and thus verifiable, data and media resources, in particular the following three: (i) two own databases of selected protest and other civil activities on the basis of searched and selected news from iDNES.cz and Deník.cz servers from the years 2010-2014, (ii) the RES (Register of Economic Subjects, Czech Statistical Office) database as of October 2012 (ČSÚ 2012b), and (iii) the results of municipal elections from 2010 and 2014 obtained from the server Volby.cz (ČSÚ 2010c and 2014c) and showing the role of groups from outside of traditional politics, especially traditional associations in local politics. It must be recognized that the quality or comprehensive explanatory power, respectively, of some of the data used (media data, RES) is limited. On the one hand, it is a problematic approach of the media and the way of the searching of reports. On the other hand it is the incompleteness of statistical registers, which, moreover, inherently record only "official" part of organized civil society. The real possibility to generalize the findings is thus more difficult, even though the author is attempting to do so.

The analysis of data from the RES is focuses on the category of subjects according to the classification of economic activities CZ-NACE no. 94.99.7 "Activities of civil initiatives, protest movements", and the entire category 94 "Activities of organisations associating persons in order to promote common interests", respectively. Media articles (for the period 2010-2014) were searched out from addresses "<http://www.denik.cz/liberecky-kraj/>" and "<http://liberec.idnes.cz/>" using the Google Advanced Search by keywords in the following format: "*protest OR petice OR demonstrace OR iniciativa OR happening OR shromáždění OR manifestace OR referendum OR aktivisté OR anketa OR podpisová OR bojkot OR pochod OR odpůrci OR odpor OR bouří*" (i.e. protest, petition, demonstration, initiative, happening, meeting, rally, referendum, activists, inquiry, signature (action), boycott, march, opponents, resistance, to rebel). From 1932 articles retrieved from iDNES.cz and 925 from Deník.cz there were, based on the actual presence of keywords and thematic relevance, 224 and 157 articles filtered, respectively, which, having been matched to related municipalities, created 300 and 207 cases, respectively, according to the place of occurrence. Further, articles/cases were coded according to other observed characteristics (e.g. the target institution of the protest or other activity, the range of the event, the nature and scope of the initiator, the extent of eventual overarching campaign). This approach was inspired by the research of Císař (2008) and the so called Protest Event Analysis (PEA), using media or police data (Koopmans, Rucht 2002). As to the electoral data, the thesis is focused on electoral gains of traditional

associations (firemen, hunters, Sokol sport movement, etc.), individual independent candidates and local or regional groups outside classical national political parties.

The Data has been processed using the basic methods of thematic cartography (absolute and relative data for municipalities) and tabular summary (for microregions) using software QGIS, ESRI Arc GIS and MS Excel, in order to identify and describe their geographical aspects. In order to detect possible effects of tested geographic factors, method of multivariate linear regression in SPSS software is used. Variables were cleaned from possible influence of population size of the municipality (average of ČSÚ 2012a a 2013a), by regression analysis (using the "curve fit" method), similarly like Bernard (2012).

Independent variables included belonging of the municipality to the territory of so called Sudetenland, resettled after World War II, according to The Special Topographic Map of the Protectorate Bohemia and Moravia 1:75000 (Zeměměřičský úřad Čechy a Morava (Geodesy office, Bohemia and Moravia), Opevneni.cz 2010 [1943]), map layer (ČSÚ 2011a) and cartographically processed data from the 1930 population census (Ouředníček et al. 2015), to protected areas (CENIA, AOPK, ČÚZK, ČSÚ 2015), belonging to a particular microregion (ČSÚ 2014c); distance of the municipality to the municipality with extended powers (ORP), Liberec and Prague, expressed by drive time according to the Mapy.cz server (Seznam.cz 2015; number of changes of spatial planning regulation between 2010-2015, indicating "land (use) pressure" (Foley, Hutchinson 1994), the data source is Portál územního plánování (Spatial Planning Portal) ÚUR (2010, 2015), the number of basic settlement units "ZSJ" (ČSÚ 2013b), with a possible impact on the incidence of associations (Kůsová 2013); formal hierarchical position of the municipality (ČSÚ 2014c); demographic and socioeconomic indicators from the census 2011 (ČSÚ 2011c, e) such as the adjusted age index (rate of post-productive to pre-productive age residents), the proportion of university-educated residents, natives, inhabitants of Czech ethnicity and believers. Furthermore, it was the number of candidates for one mandate, turnout and share of extremist parties, on average for the municipal elections 2010 and 2014 (ČSÚ 2010c a 2014c).

As the dependent variables, there has been used data on subject category CZ-NACE "94*" and CZ-NACE 94.99.5 (environmental organizations) from RES (ČSÚ 2012b) as of October 2012, the average election result of traditional associations and all groups excepting the classical nation-wide political parties in municipal elections in the years 2010 and 2014 (ČSÚ 2010c a 2014c) and data on the number of all selected news reports and rate of cases of so called NIMBY effect, protests and petitions and cases of helpfulness of the authorities from the aforementioned media reports researches. Using these data, there was also subsequently

tested the effect of space itself, by the method of analysis of local spatial autocorrelation (LISA) in GeoDa software, see Anselin (1995, 2003), Spurná (2008). "Tentatively", a multivariate regression among those dependent variables was investigated, as well.

Results and discussion

The first result of the thesis was, in accordance with the first objective, an attempt to evaluate theoretical approaches to the issue from the geographical viewpoint in chapter 1, using texts Vogt (2012 and 2015), following Vogt (2010). Besides the general emphasis on the role of a human as an actor, an element which can in a developed complex democratic society influence the structure and cooperate (Giddens 1984, Hampl 1998), there was highlighted the dichotomy of, on the one hand, conflicting concept of civil society (Siisiäinen 2000) with advocational, checking or even protest roles of organizations (Fung 2003, Tarrow, Petrova 2007, Císař 2008, Císař, Navrátil, Vráblíková 2011) and on the other hand, the associations' activity, supporting the development of mutual trust and social capital (Putnam, 1993, 1995a, b), which is secondarily projected into the better relations between citizens and their political representation. Nevertheless, in practice, the political role of associations can be stronger, as it is shown even in part 6 of this thesis, especially their importance for municipal politics of some rural areas (Vobecká, Daněk 2007).

In accordance with the second objective of this thesis, in chapters 4-6, geographical aspects of the issue utilizing aforementioned statistical, media and electoral data were introduced. Subsequently, with statistical analysis (multivariate regression and local spatial autocorrelation), it was tried to identify the underlying determinants of the realized geographic distribution of the observed protest and other civil activities in the Liberec Region.

Based on data from RES (ČSÚ 2012b) and indicators of the relative number of organizations promoting the common interests of their members, there was shown that the Liberec Region belongs rather to the better ones, even though the indicator used does not reflect the real engagement of citizens. Within the Liberec Region, a relative dominance of the regional capital emerged, however, compared with the position of centres in some other regions, it is not so pronounced, anymore. Civil society organisations are also concentrated in other major towns. Relative data for microregions are affected by different (size) settlement pattern where, for example Frýdlant and Jilemnice microregions with a larger number of smaller municipalities and close to protected areas showed relatively higher numbers of

religious and environmental organizations, etc, even regardless of whether they were in the territory resettled after World War 2 or not.

The media data provided the thesis with relatively deep, though often medially distorted, insight into specific cases of protest and other relevant civic activities. There appeared, however, the imbalance of the geographic news coverage of one of two sources - the Deník.cz server, having ignored the Semily district and favouring Česká Lípa and especially Nový Bor microregions. Regarding the structure of keywords, the largest representation of "protests" and "petitions" appeared, in line with the assumption that such events do not place as heavy demands on mobilization of citizens and their personal engagement as in the case of direct participation in demonstrations etc. (Císař 2008). The events were concentrated mostly in bigger towns, especially in the case of the Jablonec nad Nisou microregion with a relatively small hinterland of the municipality with extended powers levels, the concentration in the administrative centre dominated, more than the population size would correspond to. The largest number of cases was concerned with the Podještědí microregion (the Ještěd Mountain foothills) with a number of environmental problems. There were investigated also some socially important phenomena: in Nový Bor and Tanvald microregions, there occurred escalating ethnic tensions, even extremist appearance, some of which were also classified as protests and demonstrations against the "weaker" minority groups (Roma people). There are, however, also other socially negative effects, for example, in the Česká Lípa microregion expressions of opposition to the location of facilities for mentally disabled women. Mostly, disputes over land use and availability of services (postal service, transport links, etc.) prevailed. An agent - initiator of the action - mostly came from the place itself, though there were often combinations of local and external initiatives. In accordance with the findings of Císař (2008), actions led by officially unorganized groups or individuals (the "self-organization"), or various petition committees, which can amalgamate with this category, dominated. There were also strongly represented civic associations, dominant mainly during protests in Podještědí microregion (the Ještěd Mountain foothills).

The extension of activity (scope) of the initiator of the event was mostly local (about 60 % in the entire region) or regional (circa 20 %); in accordance with the settlement hierarchy, nationwide or international agents occurred only in the largest towns. The spatial range of events was similar, more often there were also protests with international impact (protection of the Arctic, protests against the Russian annexation of the Crimea, which even arouse a reaction of the Russian embassy, etc.) The umbrella campaign for some actions was mostly nationwide, naturally. However, there were only few similar events, concentrated mainly in

the regional capital or other major centres, eventually. Protests and other events were mostly appealing to local, regional or national authorities or to appropriate courts, sometimes. From the reports, it was possible to identify a number of recurring "media cases" (scandals/themes). Besides the more common protests for saving grammar schools or the glass school in Kamenický Šenov, against restricting public transport, etc., there were disputes about basalt mining at the Tlustec hill in Podještědí (the Ještěd Mountain foothills) or Liberec referendum on municipal property. Some of these "cases" have occurred in both media sources.

The overview of the role of civil society organisations in the municipal elections of 2010 and 2014 has showed the dominance of local and other groups outside the conventional political parties, in small municipalities. Their representation, however, was quite significant in the case of large towns, as well. More interesting findings have been provided by election results of traditional associations. Their electoral gains has been concentrated almost exclusively in Semily district (Semily microregion proper, but also Turnov and Jilemnice microregions); to a lesser extent, they succeeded also in Frýdlant microregion, while in the Česká Lípa microregion, traditional associations, even in small municipalities, have virtually absented. The question is whether it is the effect of the settlement pattern (very small municipalities are situated also in the Česká Lípa microregion with low electoral support of associations) or the effect of the resettled territory (with exception of Frýdlant microregion).

The regression analysis, having operated with a series of variously (geographically) conditioned factors, together with an analysis of local spatial autocorrelation, has allowed to reveal some contexts, especially the polarization of the conflicting Česká Lípa microregion (Podještědí microregion - the Ještěd Mountain foothills) and calmer Turnov or Semily microregions, but also almost complete peace or media ignoring of parts of Frýdlant or the east of Jilemnice microregions, and to lead to the synthesis of the results. The basic research question and the first two hypotheses can be answered positively, that in monitored civic activities, geographical differences and certain influence of vertical hierarchical level and horizontal distance from the centre of the region, have occurred. While the electoral successes of traditional associations are typical of the smallest municipalities, protest events have shown a greater concentration in large towns, sometimes even beyond the effect of their population size, mainly due to the importance - the hierarchy of these settlements, having concentrated decision-making institutions on the one hand (Hampl 2005), and, on the other hand, organisations (civil activities) monitoring and overseeing these institutions. However, within the traditional quantitative research, it is difficult to distinguish the real impact of the "reality" from "virtualized" and often subjective media.

Regarding the third hypothesis, the impact of local geographical factors, signs of local historical-cultural and other influences have been observed. In many respects, nevertheless, naturally, the population size of the municipality has the greatest influence (in particular on the number of registered organizations, the number of environmental organizations, all selected reports from both the media sources used, candidates on a mandate, spatial plan changes, basic settlement units or the electoral turnout - there with negative impact). Furthermore, there were (i) the historical and cultural geographic influence of belonging of the municipality to the so-called resettled territory of "Sudetenland" (positive impact on the incidence of petitions and protests according to iDNES.cz, though given also by the presence of larger and hierarchically higher-ranking towns, negative impacts on voting for traditional associations in municipal elections (with the exception of Frýdlant microregion with a specific settlement pattern); (ii) the formal hierarchical position of the municipality (negative influence on voting for traditional associations in municipal elections); (iii) the distance from the municipality with extended powers (ORP) - microregional peripherality (positive effect on the incidence of cases of NIMBY effect according to iDNES, on the occurrence of civil society organisations promoting some interests, negative impact on electoral gains of local associations, independent candidates and other groups with exception of conventional political parties); (iv) the distance from the city of Liberec - regional peripherality (a negative effect on the incidence of all monitored activities and cases of NIMBY effect according to iDNES.cz); (v) the distance from the capital city of Prague – the peripherality within Czechia (positive impact on the incidence of environmental organizations); (vi) the number of basic settlement units (ZSJ) in the municipality - settlement pattern related to the size of the municipality (positive effect, within the monitored events, on the number of publicized civic activities in Deník.cz and expressions of willingness of authorities in iDNES.cz); (vii) the belonging of the most of the municipality territory to a protected area (negative effect on the incidence of environmental organizations located (a domicile) rather in larger towns and cities); (viii) the absolute and relative number of changes of the spatial plan – the pressure on land use (positive connection with events observed, according to Deník.cz, but negative influence on reports of iDNES.cz – in the case of relative data vice versa - positive influence on voting for groups with exception of classical political parties).

Other factors represent the microregional geographical specifics, although related to the previous ones - the belonging of the municipality to the (particular) microregion: (i) the Česká Lípa microregion (positive relationship with all reports, cases of NIMBY effect, protests and

petitions as well as the willingness of authorities according to Deník.cz - arguable, but also with the NIMBY effect according to iDNES.cz, a negative influence on the number of registered civil society organizations OS); (ii) the Frýdlant microregion (positive connection with electoral gains of traditional associations); (iii) the Nový Bor microregion (positive relationship with all cases, the NIMBY effect or the willingness of the authorities according to Deník.cz - questionable); (iv) the Liberec microregion (positive connection with expressions of willingness of authorities, protests and petitions according to iDNES.cz); (v) the Tanvald microregion (positive influence on the incidence of news reports according to iDNES.cz); (vi) the Jablonec nad Nisou microregion (positive connection with reports provided by Deník.cz).

There is also effect of further, cultural and political factors related to geography: (i) the rate of the population of the Czech ethnicity (a negative effect on the incidence of cases of NIMBY effect according to iDNES.cz); (ii) the number of candidates for one seat in local elections - local political plurality (positive impact on the electoral success of traditional associations – even if in small municipalities with lower plurality in general – a positive relationship with a high rate of NIMBY effect, petitions and protests in the news of Deník.cz – the influence of the towns in the Česká Lípa and Nový Bor microregions, with all events and expressions of willingness by the authorities according to iDNES.cz); (iii) the electoral success of extremist parties in municipal elections (negative connection with voting for traditional associations – with exception of the Frýdlant microregion – and with voting for groups excepting classical national political parties).

Based on the findings provided by chapters 4-7, the territory of Liberec Region can be divided into several microregions, or microregional types respectively, depending on the nature and expressions of civic activities; their definition is based on the structure of the administrative districts of municipalities with extended powers (SO ORP), which is divided or spatially revised by it: (1) The Nový Bor and Tanvald microregions – small-town conflictful, resettled (after WWII) borderland with reminiscences of ethnic tension); (2) The Eastern Česká Lípa and Western Liberec microregions – the Podještědí microregion (the Ještěd Mountain foothills) – rural, conflictful, resettled with a number of environmental disputes (the threat of basalt, uranium ore or gravel-sand mining); (3) The Eastern Liberec, Jablonec nad Nisou microregions – central area, town-city, resettled borderland (relatively many organizations and media reports as a result of higher hierarchical importance); (4) The Northern Liberec, North Jablonec nad Nisou microregions – urban and rural resettled periphery – less frequent conflicts; rather neglected area, relating to the Frýdlant microregion;

(5) The Western Česká Lípa microregion – rural resettled, peripheral, similar to the problematic Ústí nad Labem Region; relatively less number of registered civil society organizations, also structurally affected (see Perlín et al., 2010), partly reports on conflicts; (6) The Turnov, Semily and Western Jilemnice (partially Železný Brod) regions – un-resettled (i.e. original traditional) rural periphery, to some extent neglected by the media, relatively fewer disputes, relatively more organizations, voting for traditional associations in municipal elections; (7) The Železný Brod microregion – un-resettled, but the electoral success of traditional associations smaller, as to protest actions, almost unmentioned by the media, small, peripheral; (8) The Eastern and Northern Jilemnice microregion – “Podkrokonoší” (Krkonoše/Giant Mountains foothills) - totally neglected, partly resettled periphery (9) The Frýdlant microregion – specific resettled periphery with a number of smaller villages and towns (voting for extremists like in the so-called Sudetenland, but voting for traditional associations like in Turnov microregion, as high relative number of church organisations as in Jilemnice microregion, however, with low level of religiosity – possible impact of settlement pattern).

In accordance with the objective 3, in the thesis, there are also attempts to formulate certain practical recommendations, though they are based on evidence not obtained directly from practice. For instance, it is the recommendation to change (relax) the legislation to referendum, as to the referenda would not have often to be replaced by informal public inquiries (without legally binding results), and the emphasis on the importance of studying dangerous or even social pathological phenomena within the 'downside' of civil society (attacks against minorities etc.).

Conclusion

Geographical aspects of activities of NGOs and civic initiatives in Czechia is a very broad topic that, despite narrowing to the case of Liberec Region and the restrictions to the point of view of political geography, is not possible to fulfil completely within a single thesis. Given the breadth of the issue, it was necessary to focus only on some of its aspects and factors (of geographic or political-geographic nature) and, as part of their investigation, to describe primarily the basic characteristics of the distribution and intensity of monitored organizations and activities and then to try to identify and distinguish factors - causes of this distribution - and an explanation of the context. I am aware that, especially Chapter 5 may be reasonably perceived as being too descriptive and extensive. Nevertheless, the intention was, even in the

absence of case studies, to introduce readers to the various issues of (primarily geographic) aspects of observed civic activities in the particular space. As it has been unveiled, the media sources used, (perhaps also due to possible distortion by the search technique) vary greatly both in geographically as well as in "thematic" coverage of the issue. Although the thesis has used resources of respected information feeds of nationwide scope, focused on specific selected regions, for exploration of the activities at the local level, it would clearly be preferable, even if more time consuming, the use of local periodicals, town hall newsletters etc. However, in the case of such sources, the desirable objectivity, credibility and resistance to local pressures is even more arguable, and their achievement would require not only to reflect also stationeries of (minority) opposition, but also the use and of publishing activity of representatives of the civil society organisations and the overall approach and effort that not only exceeds the possibilities of this thesis, but its methodological approaches as well. It is obvious that questionnaires with selected agents, which would help to deepen knowledge of the local context, would be beneficial or even more beneficial. Nevertheless, apparently, alone it would probably not and could not lead to obtain a clear spatial distribution pattern of protest events and other civic activities.

View of the officially registered civil society organizations does not reflect the entire reality, as well; it does not record the most of spontaneous, informal civic initiatives, which represent most often civil activities as part of the so-called "self-organization" (Cisař 2008). Interesting, but again only partial, is the view of the successful participation of civil society organizations in the municipal elections, especially in the case of traditional associations, with significantly geographically and locally differentiated activity, respectively.

Within the outlined limited efforts the key findings should be provided by the chapter 7, aimed at revealing the possible impact of relevant geographical factors and the projection of these factors in space in the case of the Liberec Region. Initially, I was very sceptical that the data used in combination with selected, relatively simple methods could produce credible findings, however, the multivariate linear regression and spatial autocorrelation, despite some problems and deviations (usually caused by the smallest municipalities), at least indicated some certain, and, in the line with the logic of things, working contexts. Based on simple indicators of both distribution and the results of statistical analyses, it is possible to identify fairly clear geographic differences, especially between the urban environment and the countryside, cores and hinterlands, but also within the monitored region particularly between the Česká Lípa microregion with the "Podještědí" microregion (the Ještěd Mountain foothills) on the one hand and the Turnov or Semily microregions on the other hand, or otherwise

between the area of "traditional" countryside and the territory having been resettled in the post-war period, as in many other respects, has been documented in the work of experts on resistance of historic division and indigenous (internal) historical boundaries (Jančák et al. 2010, Perlín et al. 2010).

When interpreting the results of any differentiation in such conditions, it is necessary not only to be careful, but even sceptical. Albeit the analysis of such a relatively small and diverse territory, as the Liberec Region, has showed significant geographic differences, however, it is difficult to estimate their real causes, which could result in a credible, thus generally valid explanation or even a generalization. Likewise, it is relevant to ask, whether it is not rather a coincidence, or site-specific effects, respectively (eg. the "Podještědí" microregion - the Ještěd Mountain foothills). Even though, it can be argued, that at least for some of the results and findings, a support in theoretical assumptions and specific empirical findings/works in a number of areas and countries can be found (Putnam 1993; Císař 2008; Gregor, Smith 2012). In the case, when primarily the data and information from the media sphere are used in the thesis, it is difficult to distinguish between the media image – not only in the geographical sense – and the reality. The situation has not been improved even by the confrontation of two sources, thoroughly used also in this thesis, due to the limited overlap of reporting on particular events. On the other hand, a by-product of this work has been, originally unintended, comparison of geographic and thematic differences in "media image" of civic activities.

Despite aforementioned problems, and "set" limits some findings can be considered to be relatively credible, and on this basis it is possible to draw conclusions that could constitute or at least suggest practical implications. Those basic claim that investigated civic activities, at least in the Liberec Region, are influenced by the following factors, especially, being predominantly of a geographical nature: (i) the belonging to a municipality to the so called resettled territory of "Sudetenland"; (ii) the status of the municipality in the hierarchy of the settlement system; (iii) location, distance from the centre (the municipality with extended powers, ORP) - microregional peripherality; (iv) the distance from the city of Liberec - Regional peripherality; (v) the distance from Prague – peripherality within Czechia; (vi) the number of basic settlement units (ZSJ) in the municipality – settlement structure and thus indirectly the size of the municipality; (vii) the belonging of the most of the territory of the municipality to protected areas; (viii) the number of changes in the spatial plan - an indicator of pressure on land/areas use (both absolutely and relative to population). Other - already less important - factors are microregional geographical characteristics (in some respects specifics),

which can be considered as derivatives of previous factors – the belonging of the municipality to the particular microregion, namely (i) the Česká Lípa microregion (more protests, especially with signs of so called NIMBY effect); (ii) the Frýdlant microregion being characterized by significant electoral gains of traditional associations; (iii) the Nový Bor microregion with plenty of protest activities, but only according to the server Deník.cz; (iv) the Liberec microregion, which is, according to the media, characterized by the willingness of authorities, numerous protests and petitions, which affects even the decisions made by regional authorities); (v) the Tanvald microregion with significant protest activity according to the iDNES server); (vi) the Jablonec nad Nisou microregion, which was, on the other hand, characterized by greater protest activity according to Deník.cz.

Within the Liberec region and apparently elsewhere, as well, also cultural and political factors, related to geography, have effect: (i) the rate of the population of Czech ethnicity; (ii) the number of candidates per seat in the municipal elections and therefore both local political plurality and the interest in public or "political" engagement; (iii) the electoral success of extremist parties in local elections.

Most analyzes and data, however, shows that the dominant factor is the population size of the municipality, influencing or, rather, determining the number of registered civil society organisations, the environmental organizations, as well as the frequency of reporting in both media sources used, the number of changes in spatial plans or basic settlement units; This factor, along with population size is also linked with the position of the city in the settlement hierarchy. Side, but locally significant (explanatory) factor is the number of candidates for the mandate or the electoral turnout.

Based on the findings, a simplified regional typology or typological regionalization of the Liberec Region according to the monitored civic activities has been created, as well. Excepting a certain anomaly in the case of the Česká Lípa and Nový Bor microregions, due to the specific and possibly transient/temporary conditions and also apparently imbalances (of geographic coverage) in of the sources used, the hierarchical structure of incidence and activities of observed civic organizations is apparent: the concentration of activities on the hierarchically top level (the regional capital) is higher than in the case of the concentration of the population. This finding is even consistent with some major theoretical-empirical findings, e.g. The theory of stages (of development) and subsequent following approaches (Hampl 2008, pp. 78-80). The regional capital also concentrates activities with greater hierarchical range, including the operation of international organizations.

Within the Czech professional community a more dedicated, geographically sensitive, attention to regional differentiation of civic and protest activities has not been paid, yet (except for partial case studies). Čísař (2008) studied the major protest activities within Czechia beginning at the (lowest) level of regional cities, only. On the one hand, from a certain point of view the local and regional level can seem too close to obtain generalized knowledge, indeed. On the other hand, however, it has been revealed in this thesis, that even in larger towns, such as Jablonec nad Nisou and Česká Lípa, a wide range of activities could be found. Events with an international dimension were organized also in smaller towns and even in a small rural village. However, this information cannot be overestimated, nor generalized. It is clear, nevertheless, that further research should include not only the comparison of the state in other regions of Czechia (see e.g. Stachová 2008), but also at the international level, as it has been done in political science for example by Vráblíková (2009, 2014), taking into account national contexts of civil non-partisan political participation. To put it in a spirit of papers of Matoušek, Vogt and Ženka (2011) or Kofroň (2012), such a socially important issue, the (especially political) activities of organisations of civil society are, we all having been part of, cannot be left only to seemingly more relevant disciplines, when geography represents, in this respect, considerable potential, as well. Electoral geography has long been examining the spatial context at local and regional levels, not only within the scope of the entire Czechia (Bernard, Kostecký 2014). More reliable results, however, can be provided probably only by an interdisciplinary approach and a combination of quantitative and qualitative research.

Regarding the context, from the political-geographical viewpoint, even macro-regional or global level cannot be ignored, e.g. a process called "cosmopolitanization", which, however, meets concerns of many citizens (Beck 2006 cit. in Dostál 2013). Today, the fears are being amplified by the so called Refugee crisis, distorted in the media image, that it even seems that the direction of still mostly positive development towards an emancipated civil society, in accordance with post-materialist trends described by Inglehart and Welzel (2005), turns back, see also expressions of aversion against ethnic and religious minorities or handicapped persons, observed in the monitored Liberec Region in previous years, as well. The research on this "dark side" of civil society (and reactions of its democratic part) at many hierarchical levels is also an important task for political geographers.

Použitá literatura / References

- AGNEW, J. (1996): *Political Geography: A Reader*. Routledge, New York, 384 s.
- ALMOND, G. A., VERBA, S. (1963): *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. Sage, London, New Delhi, 574 s.
- ANSELIN, L. (1995): Local Indicators of Spatial Association – LISA. *Geographical Analysis*, 27, č. 2, s. 93-115.
- ANSELIN, L. (2003): *An Introduction to Spatial Autocorrelation Analysis with GeoDa*. Spatial Analysis Laboratory, Department of Agricultural and Consumer Economics, University of Illinois, Urbana-Champaign, 20 s., <http://www.uni-kassel.de/~rkosfeld/lehre/spatial/spauto.pdf> (2.8.2015).
- BALLENTINE, K. (2002): International Assistance and the Development of Independent Mass Media in the Czech and Slovak Republics. In: Mendelson, S. E., Glenn, J. K. (eds.): *The Power and Limits of NGOs: A Critical Look At Building Democracy in Eastern Europe and Eurasia*. Columbia University Press, New York, s. 91-125.
- BARLOW, M., WASTL-WALTER, D. (eds.) (2004): *New Challenges in Local and Regional Administration*. Ashgate, Aldershot, 222 s.
- BEBBINGTON, A. (2004): NGOs and uneven development: geographies of development intervention. *Progress in Human Geography* 28, č. 6, s. 725-745.
- BERNARD, J. (2012): Prostorové vzorce rozvinutosti venkovských obcí Česka. *Geografie*, 117, č. 1, s. 72-94.
- BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T. (2014): Prostorový kontext volebního chování – jak působí lokální a regionální prostředí na rozhodování voličů. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 50, č. 1, s. 3-28.
- BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T., ŠIMON, M. (2014): Existují prostorově kontextové vlivy na volební chování i v relativně nacionalizovaném stranickém systému? Příklad Česka. *Geografie*, 119, č. 3, s. 240-258.
- BLAŽEK, J., MACEŠKOVÁ, M. (2010): Regional Analysis of Public Capital Expenditure: To Which Regions Is Public Capital Expenditure Channelled – to ‘Rich’ or to ‘Poor’ Ones? *Regional Studies*, 44, č. 6, s. 679-696.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2011): *Teorie regionálního rozvoje – Nástin, kritika, implikace*. 2. vyd. Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, Praha, 342 s.
- BUTTOLPH JOHNSON, J., REYNOLDS, H. T., MYCOFF, J. D. (2008): *Political Science REsearch Metrhaps*, Sixth Edition. CQ Press, Washington, 613 s.
- CARMIN, J., JEHLIČKA, P. (2008): Navigating Institutional Pressure in State-Socialist and Democratic Regimes - The Case of Movement Brontosaurus. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 39, č. 1, s. 29-50.
- CEPEL, Z. U. (2012): An Analysis of State-Civil Society Relations in Finland: A Case of Joensuu. *Voluntas*, 23, č. 2, s. 328-349.
- CÍSAŘ, O. (2008): Politický aktivismus v České republice: sociální hnutí a občanská společnost v období transformace a evropeizace. Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), Brno, 187 s.
- CÍSAŘ, O. (2015): Jak na výzkum v sociálních vědách? Výzkumný rámec, atributy a typy vědeckých prací. In: Beneš, V., Drulák, P. (eds.): *Metodologie výzkumu politiky*. Slon, Praha, v přípravě, 20 s. [https://www.academia.edu/6184655/Jak_na_v%C3%BDzkum_v_soci%C3%A1ln%C3%ADch_v%C4%9Bd%C3%BDzkum%C3%BD_r%C3%A1mci_a_attr%C3%ADbuty_a_typy_v%C4%9Bdeck%C3%BDch_prac%C3%AD](https://www.academia.edu/6184655/Jak_na_v%C3%BDzkum_v_soci%C3%A1ln%C3%ADch_v%C4%9Bd%C3%A1ch_v%C3%BDzkum%C3%BD_r%C3%A1mci_a_attr%C3%ADbuty_a_typy_v%C4%9Bdeck%C3%BDch_prac%C3%AD) (18.9.2014).
- CÍSAŘ, O., KOUBEK, M. (2012): Include ‘em all?: Culture, politics and a local hardcore/punk scene in the Czech Republic. *Poetics*, 40, č. 1, s. 1-21.
- CÍSAŘ, O., NAVRÁTIL, J., VRÁBLÍKOVÁ, K. (2011): Staří, noví, radikální: politický aktivismus v České republice očima teorie sociálních hnutí. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47, č. 1, s. 137-167.
- CÍSAŘ, O., VRÁBLÍKOVÁ, K. (2013): Transnational activism of social movement organizations: The effect of European Union funding on local groups in the Czech Republic. *European Union Politics*, 14, č. 1, s. 140-160.

- COLEMAN, J. S. (1994): *Foundations of Social Theory*. Harvard University Press, Cambridge (USA), London, 1014 s.
- ČAPEK, K. (1969 [1935]): *Hovory s T. G. Masarykem*. Československý spisovatel, Praha, 307 s.
- DEAR, M. (1992): *Understanding and Overcoming the NIMBY Syndrome*. *Journal of the American Planning Association*, 58, č. 3, s. 288-300.
- DIAMOND, L. (2003): *Defining and Developing Democracy*. In: Dahl, R., Shapiro, I., Cheibub, J. A. (eds.): *The Democracy Sourcebook*. MIT Press, Cambridge (USA), London, s. 29-39.
- DOHNALOVÁ, M. (2004): *Antropologie občanské společnosti: Analýzy a interpretace s přihlédnutím k výsledkům vědeckovýzkumného a pedagogického zaměření Katedry oboru Občanský sektor FHS UK v Praze*. Nadace Universitas Masarykiana, CERM – NAUMA, Brno, 164 s.
- DOSTÁL, P., HAMPL, M. (2007): *Geography and territorial administration in the Czech Republic: Issues of fragmentation and rescaling*. *Acta Universitatis Carolinae - Geographica*, 42, č. 1-2, s. 3-22.
- DOSTÁL, P. (2013): *Multi-Speed European Union: The Schengen Agreement and Perceptions of its Spatiality in Central Europe*. *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, 155 (2013), s. 27-44.
- ANDP ERCEpTToNoSF rrs Sru,rrnlrry rN CENTRALE unop
- DOWDING, K., HINDMOOR, A. (1997): *The Usual Suspects: Rational Choice, Socialism and Political Theory*. *New Political Economy*, 2, č. 3, s. 451 – 463.
- EDWARDS, B., FOLEY, M. W. (1998): *Civil society and social capital beyond Putnam*. *American Behavioral Scientist*, 42, č. 1, s. 124-139.
- EKIERT, G., KUBIK, J. (1998): *Contentious Politics in New Democracies: East Germany, Hungary, Poland, and Slovakia, 1989–93*. *World Politics*, 50, č. 4, s. 547-581.
- EKIERT, G., KUBIK, J. (2001 [1999]): *Rebellious Civil Society: Popular Protest and Democratic Consolidation in Poland, 1989-1993*. The University of Michigan Press, Ann Arbor, 283 s.
- EVROPSKÁ KOMISE (2013): *Evropská občanská iniciativa – oficiální registr*. <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/?lg=cs> (5.10.2013).
- FESTA, D. (2007): *Sociální hnutí: od lokálních sporů k transnacionálnímu prostoru rezistence*. In: Tomeš, J., Festa, D., Novotný, J. a kol.: *Konflikt světů a svět konfliktů: Střety idejí a zájmů v současném světě*. P3K, Praha, s. 238-270.
- FOLEY, M.W., EDWARDS, B. (1996): *The Paradox of Civil Society*. *Journal of Democracy*, 7, 3, s. 38–52.
- FOLEY, P., HUTCHINSON, J. (1994): *Planning applications as a primary data source: industrial development in Sheffield 1978-1991*. *Area*, 26, č. 2, s. 123-132.
- FRIČ, P., BÚTORA, M. (2005): *Role občanského sektoru ve veřejné politice*. In: Potůček, M. a kol.: *Veřejná politika*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha, s. 153-185.
- FUNG, A. (2003): *Associations and Democracy: Between Theories, Hopes, and Realities*. *Annual Review of Sociology*, 29, č. 1, s. 515-539.
- GIDDENS, A. (1984): *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*. (paperback, přetisk 2009) Polity Press, Cambridge a Malden, 402 s.
- GIDDENS, A. (1994): *Beyond Left and Right: The Future of Radical Politics*. Stanford University Press, Stanford, 284 s.
- GIDDENS, A. (1998): *Důsledky modernity*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha, 195 s.
- GLENN, J. K. (2001): *Framing democracy: civil society and civic movements in Eastern Europe*. Stanford University Press, Stanford, 258 s.
- GRANOVETTER, M. S. (1973): *The Strength of Weak Ties*. *The American Journal of Sociology*, 78, č. 6., s. 1360-1380.
- GREGOR, M., SMITH, M. L. (2012): *Civic initiatives in the context of legal uncertainty*. *Journal of Theoretical Politics*, 25, č. 1, s. 1-27.
- HAMPL, M. (1998): *Realita, společnost a geografická organizace: hledání integrálního řádu*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, DemoArt, Praha, 110 s.

- HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v české republice: Transformační procesy a jejich obecný kontext. UK v Praze, PřF, KSGRR, Praha, 147 s. + příl.
- HAVEL, V. (1984): Politika a svědomí. Esej, Určeno k udělení čestného doktorátu Univerzity v Toulouse-LeMirail 14. května 1984, http://vaclavhavel.cz/showtrans.php?cat=eseje&val=3_eseje.html&typ=HTML (3.2.2013).
- HAVELKA, M. (1998): „Nepolitická politika“: kontexty a tradice. Sociologický časopis, 34, č. 4, s. 455-466.
- HENDL, J. (2004): Přehled statistických metod zpracování dat: Analýza a metaanalýza dat. Portál, Praha, 584 s.
- HERBERT, S. (1996): The Normative Ordering of Police Territoriality: Making and Marking Space with the Los Angeles Police Department. *Annals of the Association of American Geographers*, 86, č. 3, s.567-582.
- HERZOVÁ, N. (2003): Plíživý převrat: Globální kapitalismus a smrt demokracie. Dokořán, Praha, 255 s.
- CHEN, X., ENDER, P., MITCHELL, M., WELLS, C. (2003): Regression with SPSS, Chapter 2 - Regression Diagnostics. Statistical Consulting Group, University of California, Los Angeles, <http://www.ats.ucla.edu/stat/spss/webbooks/reg/chapter2/spssreg2.htm> (14.9.2015).
- CHROMÝ, P., JANČÁK, V., MARADA, M., HAVLÍČEK, T. (2011): Venkov – žitý prostor: regionální diferenciací percepce venkova představiteli venkovských obcí v Česku. *Geografie*, 116, č. 1, s. 23–45.
- INGLEHART, R., WELZEL, CH. (2005): *Modernization, Cultural Change and Democracy - The Human Development Sequence*. Cambridge University Press, Cambridge, New York, Melbourne, Madrid, Cape Town, Singapore, São Paulo, 333 s.
- JANČÁK, V., CHROMÝ, P., MARADA, M., HAVLÍČEK, T., VONDRÁČKOVÁ, P. (2010): Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: Analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných perifériích Česka. *Geografie*, 115, č. 2, s. 207-222.
- KAŇOK, J. (1999): Klasifikace stupnic a zásady jejich tvorby pro kartogram a kartodiagram. *Kartografické listy*, 7, č. 1, s. 75-86.
- KHAN, K. S., KUNZ, R., KLEINEN, J., ANTES, G. (2003): Five steps to conducting a systematic review. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 96, č. 3, s. 118-121.
- KING, G., KEOHANE, R., VERBA, S. (1996): The Science in Social Science. In: King, G., Keohane, R., Verba, S.: *Designing Social Inquiry: Scientific Inference in Qualitative Research*. Princeton University Press, Princeton, s. 3-33.
- KJAER, A. M. (2004): *Governance. Polity*, Cambridge, 256 s.
- KLAUS, V. (2005): Předmluva. In: Brokl, L., Hloušek, V., Jakl, L., Klaus, V., Mach, P., Semín, M., Tutter, J.: *Postdemokracie – hrozba, nebo naděje? Sborník textů*. Centrum pro ekonomiku a politiku, Praha, s. 7-8, <http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbornik44.pdf> (10.1.2012).
- KLEINOVÁ, N. (2005): *Bez loga*. [Překlad Pavel Kaas] Argo, Dokořán, Praha, 510 s.
- KOFROŇ, J. (2012): Kvalitativní metody jako nástroj nomotetického poznání, aneb má se česká geografie co učit? *Geografie*, 117, 3, s. 308–328.
- KOFROŇ, J. (2013): Inkluzivní sny v exkluzivní realitě. *Informace ČGS*, 32, č. 2, s. 34-43.
- KOOPMANS, R., RUCHT, D. (2002): Protest Events Analysis. In: Klandermans, B., Staggenborg, S. (eds.): *Methods of Social Movement Research*. University of Minnesota Press, Minneapolis, London, s. 231-259.
- KORTELAINEN, J. (2011): 6. The concept of governance. Lecture of J135240 J: Regional and Environmental Governance in Finland and Scandinavia (handout), University of Eastern Finland, Joensuu, 28 s.
- KOŘAN, M. (2009): Jakou cestou po pozitivismu? Pragmatismus a vědecký realismus a jejich role ve výzkumu mezinárodních vztahů. *Mezinárodní vztahy*, 44, č. 1, s. 7-36.
- KOSTELECKÝ, T., VOBECKÁ, J. (eds.) (2007): Politické důsledky Suburbanizace: Analýza případových studií proměn politického chování a občanské participace ve vybraných suburbánních lokalitách Prahy a Brna. Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., Praha, 72 s.
- KŮSOVÁ, T. (2013): Volný čas a sociální kapitál: Prostorová diferenciací spolkové aktivity v Česku. *Geografie*, 118, č. 4, s. 372-391.

- KWON, H.-K. (2004): Associations, civic norms, and democracy: Revisiting the Italian case. *Theory and Society*, 33, č. 2, s. 135-166.
- LEE, S.-O., KIM, S.-J., WAINWRIGHT, J. (2010): Mad cow militancy: Neoliberal hegemony and social resistance in South Korea. *Political Geography*, 29, č. 7, s. 359-369.
- LEUNG, J. Y. H. (1990): Functional Representation in Hong Kong: Institutionalization and Legitimization of the Business and Professional Elites. *Asian Journal of Public Administration*, 12, č. 2, s. 143-175.
- LI, Q., REUVENY, R. (2003): Economic Globalization and Democracy: An Empirical Analysis. *British Journal of Political Science*, 33, č. 1, s. 29-54.
- MATOUŠEK, R. (2007): České neziskové organizace a rozvojová intervence. In: KRAFT, S. a kol. (eds.): *Sborník příspěvků z 21. sjezdu ČGS v Českých Budějovicích*. Jihočeská univerzita, České Budějovice, s. 191-197.
- MATOUŠEK, R. (2013): Jaké metody pro jakou geografii? K přínosu geografie a inspiraci z jiných disciplín. *Informace ČGS*, 32, č. 1, s. 16-24.
- MATOUŠEK, R., VOGT, D., ŽENKA, J. (2011): Výzvy české geografie: Od „Černé knihy“ ke světlým zítřkům. *Informace ČGS*, 30, č. 2, s. 8-17.
- NETRDOVÁ, P., NOSEK, V. (2009): Přístupy k měření významu geografického rozměru společenských nerovnoměrností. *Geografie*, 114, č. 1, s. 52-65.
- O'LOUGHLIN, J., BELL, J. E. (1999): The Political Geography of Civic Engagement in Ukraine, 1994-1998. *Post-Soviet Geography and Economics*, 39, č. 4, s. 233-266.
- ÖBERG, P. O., SVENSSON, T. (2012): Civil Society and Deliberative Democracy: Have Voluntary Organisations Faded from National Public Politics? *Scandinavian Political Studies*, 35, č. 3, s. 246-271.
- PERLÍN, R., KUČEROVÁ, S., KUČERA, Z. (2010): Typologie venkovského prostoru Česka. *Geografie*, 115, č. 2, s. 161-187.
- PIATTONI, S. (2011): The Problematic Coexistence of Functional and Territorial Representation in the EU. *Journal of European Integration*, 33, č. 4, s. 369-384.
- PILEČEK, J. (2010): Koncept sociálního kapitálu: Pokus o přehled teoretických a metodologických východisek a aplikačních přístupů jeho studia. *Geografie*, 115, č. 1, s. 64-77.
- PILEČEK, J., JANČÁK, V. (2010): Je možné měřit sociální kapitál? Analýza územní diferenciacie okresů Česka. *Geografie*, 115, č. 1, s. 78-95.
- PIXOVÁ, M. (2013): Spaces of alternative culture in Prague in a time of politiceconomic changes of the city. *Geografie*, 118, č. 3, s. 221-242.
- PORTEOUS, J. D. (1988): Topocide: The Annihilation of Place. In: Eyles, J., Smith, D. M. (eds.): *Quantitative Methods in Human Geography*. Polity Press, Cambridge, s. 75-93.
- PORTEOUS, J. D. (1995): Planning Applications as Evidence against the Rich and Powerful. *Area*, 27, č. 2, s. 137-139.
- POSPÍŠIL, M. (2005): Klasifikace ICNPO. Centrum pro výzkum neziskového sektoru. http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/preklad_ICNPO_zaklad.pdf
- POSPÍŠIL, M., NEUMAYR, M., ŠKARABELOVÁ, S., MALÝ, I., MEYER, M., SCHNEIDER, U. (2009): *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. Centrum pro výzkum neziskového sektoru, Masarykova Univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Brno, 31 s.
- POTŮČEK, M. (1997): Nejen trh – Role trhu, státu a občanského sektoru v proměnách české společnosti. *Sociologické nakladatelství (SLON)*, Praha, 188 s.
- POTŮČEK, M. (2005): Trh, stát a občanský sektor jako regulátory života společnosti. In: Potůček, M. a kol.: *Veřejná politika*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha, s. 85-120.
- PUTNAM, R. D. (1993): *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton University Press, Princeton, 258 s.
- PUTNAM, R. D. (1995a): Bowling Alone: America's Declining Social Capital. *Journal of Democracy*, 6, č. 1, s. 65-78.

- PUTNAM, R. D. (1995b): Bowling Alone, Revisited. *The Responsive Community*, 5, č. 2, s. 18-33.
- PUTNAM, R. D. (2000): *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster, New York, 544 s.
- RABUŠIC, L. (2006): Mnohonásobná lineární regrese. Masarykova univerzita, Brno, https://is.muni.cz/el/1423/podzim2004/SOC418/multipl_regres_1.pdf (9.8.2015).
- RIEFF, D. (1999): The False Dawn of Civil Society. *The Nation*, 268, č. 7, s. 11-16.
- ROGOWSKI, R., KAYSER, M. A. (2002): Majoritarian Electoral Systems and Consumer Power: Price-Level Evidence from the OECD Countries. *American Journal of Political Science*, 46, č. 3, s. 526-539.
- ROTHSTEIN, B., TEORELL, J. (2008): What Is Quality of Government? A Theory of Impartial Government Institutions. *Governance: An International Journal of Policy, Administration and Institutions*, 21, č. 2, s. 165-190.
- SALAMON, L. M., ANHEIER, H. K., LIST, R., TOEPLER, S., SOKOLOWSKI, S. W. a kol. (1999): *Global Civil Society: Dimensions of the Nonprofit Sector*. The Johns Hopkins Center for Civil Society Studies, Baltimore, 39 s.
- SANDER, T. H., PUTNAM, R. D. (2010): Still Bowling Alone? The Post-9/11 Split. *Journal of Democracy*, 21, č. 1, s. 9-16.
- SARRE, P., JEHLIČKA, P. (2007): Environmental movements in space-time: the Czech and Slovak republics from Stalinism to post-socialism. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 32, č. 3, s. 346-362.
- SHOMINA, Y., KOLOSSOV, V., SHUKHAT, V. (2002): Local Activism and the Prospects for Civil Society in Moscow. *Eurasian Geography and Economics*, 43, č. 3, s. 244-270.
- SCHULZ, T., BAILER, S. (2012): The impact of organisational attributes on political participation: results of a multi-level survey from Switzerland. *Swiss Political Science Review*, 18, č. 1, s. 1-27.
- SIISIÄINEN, M. (1992): Social Movements, Voluntary Associations and Cycles of Protest in Finland 1905-91. *Scandinavian Political Studies*, 15, č. 1, s. 21-40.
- SIISIÄINEN, M. (2000): Two Concepts of Social Capital: Bourdieu vs. Putnam. Konferenční příspěvek prezentovaný na ISTR Fourth International Conference "The Third Sector: For What and for Whom?", 5.-8.7. 2000, Trinity College, Dublin, 26 s., <http://dlc.dlib.indiana.edu/dlc/handle/10535/7661>.
- SKOCPOL, T. (1999): *Advocates without Members: The Recent Transformation of American Civic Life*. In: Skocpol, T., Fiorina, M. P. (eds.): *Civic Engagement in American Democracy*. Brookings Institution Press, Washington, s. 461-509.
- SKOVAJSA, M. a kol. (2010): *Občanský sektor: Organizovaná občanská společnost v České republice*. Portál, Praha, 373 s.
- SMITH, B. (2004): Local and National Democracy: Lessons from the 'Third Wave' of Democratization. In: Barlow, M., Wastl-Walter, D. (eds.): *New Challenges in Local and Regional Administration*. Ashgate, Aldershot, s. 3-20.
- SMITH, M. L. (2011): The uneasy balance between participation and representation: local direct democracy in the Czech Republic. In: Schiller, T. (ed.): *Local Direct Democracy in Europe*. VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 33-53.
- SPURNÁ, P. (2008): Prostorová autokorelace – všudypřítomný jev při analýze prostorových dat? *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 44, č. 4, s. 767-787.
- STACHOVÁ, J. (2008): *Občanská společnost v regionech České republiky*. Sociologický ústav AV ČR, Praha, 93 s.
- SÝKORA, L., MATOUŠEK, R., BRABEC, T. (2011): Sociální kapitál a regionální rozvoj: analýza aktérů veřejného a soukromého sektoru na Jihlavsku. In: Majerová, V., Kostecký, T., Sýkora, L. a kol.: *Sociální kapitál a rozvoj regionu: Příklad kraje Vysočina*. Grada Publishing, Praha, s. 76-107.
- TARROW, S., PETROVA, T. (2007): Transactional and Participatory Activism in the Emerging European Polity The Puzzle of East-Central Europe. *Comparative Political Studies*, 40, č. 1, s. 74-94.
- TAYLOR, P. J. (2005): New political geographies: Global civil society and global governance through world city networks. *Political Geography*, 24, č. 6, s. 703-730.

- TEORELL, J. (2006): Political participation and three theories of democracy: A research inventory and agenda. *European Journal of Political Research*, 45, č. 5, s. 787-810.
- TRUMAN, D. B. (2003): The Governmental Process: Political Interests and Public Opinion. In: Dahl, R., Shapiro, I., Cheibub, J. A. (eds.): *The Democracy Sourcebook*. MIT Press, Cambridge (USA), London, s. 364-371.
- UNIVERSITÉ DE FRIBOURG SUISSE (2011): Module 3 – Multiple Linear Regressions. Fribourg, 68 s., www.unifr.ch/appecon/assets/files/Bachelorcourses/multivariate-lineare-regression.pdf (14.9.2015).
- VAJDOVÁ, Z., STACHOVÁ, J. (2005): Politická kultura české populace v regionálním rozměru. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 41, č. 5, s. 881–901.
- VAN EVERA, S. (1997): *Guide to methods for students of political science*. Cornell University Press, Ithaca, 136 s.
- VOBECKÁ, J., DANĚK, P. (2007): 2.5. Brno-Jehnice. In: Kostecký, T., Vobecká, J. (eds.): *Politické důsledky Suburbanizace: Analýza případových studií proměn politického chování a občanské participace ve vybraných suburbánních lokalitách Prahy a Brna*. Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., Praha, s. 40-44.
- VOGT, D. (2010): Geografické aspekty aktivit nevládních organizací a občanských iniciativ v Česku na příkladu Libereckého kraje – teoreticko-metodologická východiska. In: *Geografie pro život ve 21. století: Sborník příspěvků z XXII. sjezdu České geografické společnosti pořádaného Ostravskou univerzitou v Ostravě 31. srpna - 3. září 2010*. Ostravská univerzita v Ostravě, Ostrava, s. 861-867.
- VOGT, D. (2012): Prostorovost aktivit a studia občanských iniciativ. In: Osman, R., Daněk, P. (eds.): *Geografický výzkum v České republice - Brno 2011. Sborník z workshopu*. Tribun EU, Brno, s. 201-216. http://geoinovace.data.quonia.cz/2012-dokumenty/Geograficky_vyzkum_v_CR_2011.pdf (10.1.2014).
- VOGT, D. (2015): Vybrané aspekty politicko-geografického studia demokratické občanské společnosti. *Geografie*, 120, č. 3, s. 444–464.
- VRÁBLÍKOVÁ, K. (2009): Politická participace a její determinanty v postkomunistických zemích. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 45, č. 5, s. 867-897.
- VRÁBLÍKOVÁ, K. (2014): How Context Matters? Mobilization, Political Opportunity Structures, and Nonelectoral Political Participation in Old and New Democracies. *Comparative Political Studies*, 47, č. 2, s. 203-229.
- WILLS, J. (2012): The geography of community and political organisation in London today. *Political Geography*, 31, č. 2, s. 114-126.
- WOLSINK, M. (2005): Invalid theory impedes our understanding: a critique on the persistence of the language of NIMBY. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 31, č. 1, s. 85-91.

Zákonné normy a soudní rozhodnutí / Legislation and court decisions

C-131/12 - Google Spain a Google. Hlavní řízení. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13. května 2014. InfoCuria - Judikatura Soudního dvora (EU), <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-131/12> (18.8.2015).

Občanský zákoník, 89/2012 Sb., § 3045, <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=24084> (7.1.2014).

Ústava České republiky - ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů, <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html> (20.9.2013).

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 120 <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content> (15.10.2015).

Datové a další technické zdroje / Data and other technical sources

ANNOČR (2015): Asociace nestátních neziskových organizací v ČR. <http://www.annocr.eu/asociace.php> (15.10.2015).

ANNOLK (2015): <http://www.annolk.cz/> (15.10.2015).

- ASSOCIATION OF FINNISH LOCAL AND REGIONAL AUTHORITIES (2011): Statistics – Area and Population Density of Local Authorities. <http://www.kunnat.net/en/statistics/Pages/default.aspx> (5.9.2011).
- ASU GEODA CENTER (2015): Distance-Based Spatial Weights. GeoDa Center for Geospatial Analysis and Computation. School of Geographical Sciences and Urban Planning. <https://geodacenter.asu.edu/node/384#dist> (2.8.2015).
- CENIA, AOPK, ČÚZK, ČSÚ (2015): Geoportál Inspire – vrstva AOPK ČR – Chráněná území a Popisky (názvy a hranice obcí). <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map/> (14.7.2015).
- CRR (2015): Nevládní neziskové organizace. Regionální informační servis. Praha, <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/nevladni-neziskove-organizace?navez=&pusobnostTematicka=&uroven=Kraje&krajNuts=CZ051&obecNavez=&obecNavezHidden=> (15.10.2015).
- ČSÚ (2009): Počet obyvatel v obcích k 1.1.2009. http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/1301-09-k_1_1_2009 (13.10.2010).
- ČSÚ (2010a): Česká republika v číslech 2010 – Krajské srovnání v roce 2009. <http://czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/1409-10>, [http://czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/ED00377ECB/\\$File/14091004.xls](http://czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/ED00377ECB/$File/14091004.xls) (5.9.2011).
- ČSÚ (2010b): Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2010. <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112010-dubp0ul6zy> (14.7.2015).
- ČSÚ (2010c): Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10.2010. Volby.cz, <http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv12?xjazyk=CZ&xid=1> (20.7.2015).
- ČSÚ (2011a): Administrativní členění ČR 2011 - mapový podklad.
- ČSÚ (2011b): Číselník obcí (CISOB) – Struktura území. http://czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/ciselnik_obci_%28cisob%29, [http://czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/struktura_uzemi_xls/\\$File/struktura_uzemi_cr_2011_11_03.xls](http://czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/struktura_uzemi_xls/$File/struktura_uzemi_cr_2011_11_03.xls) (15.11.2011).
- ČSÚ (2011c): SLDB 2011 - Data z veřejné databáze ČSÚ - Uživatelská tabulka. <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podle-tematu&tu=30814&th=&v=4> (19.7.2015).
- ČSÚ (2011d): Počet obyvatel v obcích (přepočtený na definitivní výsledky SLDB 2011) - k 1.1.2011. <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcichprepocteny-na-definitivni-vysledky-sldb-2011-k-112011-vr7xowgr7o> (14.7.2015).
- ČSÚ (2011e): SLDB 2011 – Tab. 111 Obyvatelstvo podle pohlaví a podle druhu pobytu, státního občanství, způsobu bydlení, národnosti a náboženské víry v obci, definitivní výsledky podle obvyklého pobytu. http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podle-tematu&tu=30814&th=&vseuzemi=null&vo=H4sIAAAAAAAAAAFvzloG1ulhBMCuxLFGvtCQzR88jsTjDN7GAlf3WwcNiCreZGZjcGLhy8hNT3BKTS_KLPBk4SzKKUosz8nNSKgrsHRhAgKecA0gKADF3CQNnaLBrUIBjkKNvcSFDHQMDhhpGuIU5iXnpep55JanpqUVCjxYs-d7YbsHEwOjJwFqWmFOaWIHEIIBQ51eam5Ra1LZmqiz3IAfdTAwMFQVAw1hxWVLCIFlaWpoZBpvGB8WGuXq6xlvYhxpampiaW5ZwiCNTc7M2NTIQi-jogLoiWAP_3CwJ0oYGB1LGNg9_F38_EMcC0oY2Lz9XZw9g4EsLhfHEP8wx2BHF5A4Z3CIY5i_t7-PJ1BLAJAfEhkQ5e8U5BgF5IcA9fk5evi4ugA5fiUMrGGuQVGuYLez_AeCEgYeoHK3IF-YDvYQR6dQH2-g1RyeLq5-IQFh_kBB_xB_J0NDww0APOc9HLCBAAA.&void= (18.7.2015).
- ČSÚ (2011f): Volby do zastupitelstev obcí 05.02.2011 - Bohatice. Volby.cz, <http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv12?xjazyk=CZ&xid=1> (20.7.2015).
- ČSÚ (2012a): Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2012. <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112013-nxf2b249sf> (18.6.2014).
- ČSÚ (2012b): Registr ekonomických subjektů, říjen 2012. Praha (CD).
- ČSÚ (2012c): Výběr dat za subjekty CZ-NACE „94*“ z Registru ekonomických subjektů 2008-2011. Individuálně poskytnutá data. Praha.
- ČSÚ (2012d): Výběr základních dat o počtech neziskových institucí podle právních forem za kraje Česka v letech 2007-2011 ze Satelitního účtu neziskových institucí. Individuálně poskytnutá data. Praha.
- ČSÚ (2013a): Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2013. <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112013-nxf2b249sf> (14.7.2015).

- ČSÚ (2013b): Prohlížeč ÚIR-ZSJ - Liberecký kraj. https://www.czso.cz/csu/rso/prohlizec_uir_zsj (10.8.2014).
- ČSÚ (2014a): Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_cz_nace- (20.8.2015).
- ČSÚ (2014b): Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2014. <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112014-aco9yecp09> (14.7.2015).
- ČSÚ (2014c): Struktura území ČR k 1.1.2013 až k 1.1.2014. II. Struktura území České republiky. https://www.czso.cz/documents/10180/23164307/struktura_uzemi_cr_k_1_1_2013_az_k_1_1_2015.xlsx/70da1e13-2e56-4897-9967-906b731700b5?version=1.2 (14.2.2014).
- ČSÚ (2014d): Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014. Volby.cz, <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=5102&xstat=0> (20.7.2015).
- DUCKDUCKGO.COM (2014): Vyhledávání. <https://duckduckgo.com/> (8.10.2014).
- GOOGLE.COM (2015): Search removal request under data protection law in Europe. https://support.google.com/legal/contact/lr_eudpa?product=websearch (18.8.2015).
- GOOGLE.CZ (2014, 2015): Rozšířené hledání. https://www.google.cz/advanced_search (26.6.2015).
- KERMIET, V., TANNENBERGEROVÁ, I. (2012): Satelitní účet neziskových institucí – ve zkrácené verzi účtu. ČSÚ, Praha, 10 s. <http://apl.czso.cz/nufile/SUNI.pdf> (4.5.2013).
- LASÁK, P. (2015): Jak na Excel – Textové funkce přehled – Excel. <http://office.lasakovi.com/excel/funkce/ms-excel-funkce-textove/> (15.6.2015).
- MSČR (2015a): Obchodní rejstřík. Justice.cz, <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma?navez=Zadejte+n%C3%A1zev+subjektu+nebo+I%C4%8CO> (7.8.2015).
- MSČR (2015b): Výpis z obchodního rejstříku - MAFRA, a.s., B 1328 vedená u Městského soudu v Praze. Justice.cz, <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=14225&typ=PLATNY> (15.8.2015).
- MVČR (2008): Seznam občanských sdružení. <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskyh-sdruzeni/> (11.12.2008).
- MVČR (2009- 2012): Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES). http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz (7.6.2012).
- MVČR (2011): Seznam občanských sdružení. <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskyh-sdruzeni/SearchResult.aspx> (19.4.2011).
- MVČR (2015a): Evidence nestátních neziskových organizací (Evidence NNO). Portál veřejné správy. Praha, <http://www.isnno.cz/evidencennov10001/DesignPages/oevidenci.aspx> (15.10.2015).
- MVČR (2015b): Místní referenda v České republice 2006-2014. Praha, <http://www.mvcr.cz/soubor/mistni-referenda-tabulka-hlaseni-xls.aspx> (15.10.2015).
- MVČR (2015c): Místní referendum. Praha, <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx> (15.10.2015).
- MVČR (2015d): Rejstřík politických stran a politických hnutí. Praha, <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/Default.aspx> (1.8.2015).
- MINISTRY OF JUSTICE FINLAND (2011): Parliamentary Elections 17.4.2011 - Result - Whole country. http://192.49.229.35/E2011/e/tulos/tulos_kokomaa.html (12.8.2011).
- NADACE NEZISKOVKY.CZ (2015): Katalog neziskovek. Neziskovky.cz, Praha, <http://www.neziskovky.cz/katalog/1/> (15.10.2015).
- NATIONAL BOARD OF PATENTS AND REGISTRATION OF FINLAND (2011): Register of Associations. <http://www.prh.fi/en/yhdistysrekisteri.html> (19.4.2011).
- Neformální rozhovory s prof. Arim Lehtinenem a dr. Ilkkou Pyy z Východofinské univerzity Joensuu (květen 2011).
- OUŘEDNÍČEK, M., KÜHNLOVÁ, H., TEMELOVÁ, J., NOVÁK, J., ŠPAČKOVÁ, P., NETRDOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, N., POSPÍŠILOVÁ, L., JÍCHOVÁ, J., ŠIMON, M., PŘIDALOVÁ, I., KUPKOVÁ, L., NOVOTNÁ, E., SEMOTANOVÁ, E. (2015): Historická data v GIS – Prostorová a statistická data ke stažení. Projekt NAKI - DF12P01OVV033 "Zpřístupnění historických prostorových a statistických dat v

- prostředí GIS" zpracovaný v rámci programu Aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury České republiky, URRLAB KSGRR PřF UK, Praha, <http://www.historickygis.cz/shp-vrstvy> (19.7.2015).
- POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO (2010): North Karélie. Joensuu, <http://www.pohjois-karjala.fi/Resource.phx/maakuntaliitto/english/regionalcouncil/council.htm> (5.9.2011).
- SEAL, ČSÚ (1997-2012): Územně identifikační registr ČR (ÚIR). <http://www.uir.cz/> (15.10.2015).
- SEZNAM.CZ (2015): Plánování trasy. Mapy.cz, <http://www.mapy.cz/zakladni?planovani-trasy> (12.7.2015).
- TRANSPARENCY INTERNATIONAL (2011): Na celosvětovém žebříčku CPI – Index vnímání korupce 2011 se Česká republika dělí o 57.–59. místo s Namibií a Saúdskou Arábií. <http://www.transparency.cz/celosvetovem-zebricku-cpi-index-vnimani-korupce-2011-ceska-r/>, CPI 2011 - pořadí svět. http://www.transparency.cz/doc/CPI_2011_poadi_svt.xls (7.12.2011).
- UNDP (2011): Human Development Index (HDI) - 2011 Rankings, <http://hdr.undp.org/en/statistics/>, staženo 6.12.2011.
- ÚUR (2010, 2015): Portál územního plánování – portal.uur.cz, Seznam aktuálních ÚPD a ÚPP. <http://portal.uur.cz/nastroje-uzemniho-planovani-v-ceske-republice/upd-a-upp-obci.asp> (25.10.-9.11.2010 a 19.7.2015).
- Vlastní rešerše a zpracování článků ze serveru Deník.cz z let 2010-2014/Own research and processing of articles from the Deník.cz server from years 2010-2014 (<http://www.denik.cz/liberecky-kraj/>), s využitím Rozšířeného hledání Google (výsledky k srpnu 2014 a 26.6.2015, články naposledy zobrazeny 11.7.2015) – viz příslušný seznam zdrojů (jednotlivých článků).
- Vlastní rešerše a zpracování článků ze serveru Deník.cz z let 2012-2014/Own research and processing of articles from the Deník.cz server from years 2012-2014 (<http://www.denik.cz/liberecky-kraj/>), s využitím Rozšířeného hledání Google (výsledky k 25. srpnu 2014) – viz příslušný seznam zdrojů (jednotlivých článků).
- Vlastní rešerše a zpracování článků ze serveru iDNES.cz z let 2010-2014/Own research and processing of articles from the iDNES.cz server from years 2010-2014 (<http://liberec.idnes.cz/>), s využitím Rozšířeného hledání Google (výsledky k 9.10.2014, 15.5.2015 a 12.6.2015, články naposledy zobrazeny 12.6.-2.7.2015) – viz příslušný seznam článků.
- WAGENAAR, S. (2014): Create legend with LegendSVG. <http://www.qgis.nl/2012/02/03/legenda-maken-met-legendsvg/?lang=en>. (23.4.2014)
- ZEMĚMĚŘIČSKÝ ÚŘAD ČECHY A MORAVA, OPEVNENI.CZ (2010 [1943]): Topografická speciální mapa Protektorátu Čechy a Morava 1:75000. <http://mapy.opevneni.cz/PCM-75000/PCM-75000.asp> (19.7.2015).

Životopis / Curriculum vitae

Vzdělání / Education

- 09/2008 – Doktorské studium v oboru regionální a politická geografie (Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta)/Doctoral study in Regional and Political Geography (Charles University in Prague, Faculty of Science)
- 11/2011 Vzdělávací kurz Centra pro výzkum neziskového sektoru, Masarykova univerzita „Teorie a praxe výzkumu neziskového sektoru“/Educational Course of The Centre for Nonprofit Sector Research, Masaryk University, Brno “The Theory and Practice of the Nonprofit Sector Research”, Brno
- 08/2010 First Certificate in English (The British Council)
- 2002 – 2008 Magisterské studium (Mgr.) v oboru sociální geografie (Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta)/Master degree (Mgr.) in Social Geography (Charles University in Prague, Faculty of Science)
- 1998 – 2002 Gymnázium Dr. Randy/Dr. Randa Grammar School, Jablonec nad Nisou

Zaměstnání a praxe / Employment and practice

- 03-04/2015 Korekce textů (DPČ) / text proofing (part time), Electro World
- 11/2013, 12/2012 Administrativní výpomoc (DPP)/Administrative assistant (part time), projekt/project GAČR P402/11/1712, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta/ Charles University in Prague, Faculty of Science
- 05-08/2013 Analýza hospodářských a občanských aktivit v horním Posázaví – část studie pro Povodí Vltavy, s.p. / Analysis of economic and civic activities in the Upper Sázava Region – part of an analysis for Povodí Vltavy, s.p.
- 2007-2009 Správce počítačové studovny, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta (DPČ) / PC study room administrator, Charles University in Prague, Faculty of Science (part time)
- 02/2007 Odborná praxe, Úřad územního plánování/professional practice, Spatial Planning Office, Jablonec nad Nisou

Zahraniční pobyty / Study stays abroad

- 01-06/2011 Semestrální studijní pobyt Erasmus na Východofinské univerzitě v Joensuu / Erasmus semester study stay at The University of Eastern Finland, Joensuu

Grantové projekty / Grants

- 2010-2012 GAUK 101610 „Geografické aspekty aktivit nevládních organizací a občanských iniciativ v Česku - lokální a regionální úroveň na příkladu Libereckého kraje“/“Geographical Aspects of Activities of Nongovernmental Organizations and Civic Initiatives in Czechia - Local and Regional Level in the Case of Liberec Region“, hlavní řešitel/principal investigator

Pedagogická činnost / Teaching activity

- 2009-2015 Oponování bakalářských prací/ bachelor theses opponent
- 2009-2013 Spoluorganizace diplomových seminářů z politické geografie a otázek mezinárodního rozvoje (Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta)/Co-organisation of diploma classes in Political Geography and International Development Issues (Charles University in Prague, Faculty of Science)

Seznam publikací / Selected publications

Články v recenzovaných časopisech / Articles in peer-reviewed journals

VOGT, D. (2015): Vybrané aspekty politicko-geografického studia demokratické občanské společnosti. *Geografie*, 120, č. 3, s. 444–464 (IF = 0.558).

MATOUŠEK, R., **VOGT, D.**, ŽENKA, J. (2011): Výzvy české geografie: Od „Černé knihy“ ke světlým zítřkům. *Informace ČGS*, 30, č. 2, s. 8–17.

Příspěvky v konferenčních sbornících / Conference proceedings papers

VOGT, D. (2012): Prostorovost aktivit a studia občanských iniciativ. In: Osman, R., Daněk, P. (eds.): *Geografický výzkum v České republice - Brno 2011*. Sborník z workshopu. Tribun EU, Brno, s. 201-216.

VOGT, D. (2010a): Geografické aspekty aktivit nevládních organizací a občanských iniciativ v Česku na příkladu Libereckého kraje – teoreticko-metodologická východiska. In: *Geografie pro život ve 21. století: Sborník příspěvků z XXII. sjezdu České geografické společnosti pořádaného Ostravskou univerzitou v Ostravě 31. srpna - 3. září 2010*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, s. 861-867.

Recenze / Book Reviews

VOGT, D. (2010b): J. Tomeš, D. Festa, J. Novotný a kol.: *Konflikt světů a svět konfliktů: Střety idejí a zájmů v současném světě*. Nakladatelství P3K, Praha 2007, 349 s. ISBN 978-80-903587-6-8. Recenze knihy. *Informace České geografické společnosti*, 29, č. 2, s. 36-40.

Ostatní publikace / Other publications

VOGT, D. (2013): I.VI.c. Ekonomické subjekty a aktivity. In: Hupková, M., Moldan, B., Kouba, B. a kol.: *Podkladová studie pro Plán dílčího povodí Dolní Vltavy v povodí horní Sázavy po soutok se Želivkou*. Neveřejná studie/Internal analysis. Centrum pro otázky životního prostředí/Povodí Vltavy, s. p., Praha, s. 72-85.